

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педагогіки, методики викладання іноземних мов
та інформаційно-комунікаційних технологій
Кваліфікаційна робота магістра з методики навчання іноземної мови
на тему: «МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ЧИТАННІ З
ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ»

студентки групи СОкт 55-21
педагогічного факультету
романо-германської філології
та української філології
освітньо-професійної програми
«Викладання європейських мов
на основі комбінованих технологій
(англійська мова і друга
західноєвропейська мова) »
за спеціальністю 014 Середня освіта

Кирієнко Аліни Андріївни

Науковий керівник:
доктор філологічних наук, професор,
Черниш Валентина Василівна

Допущена до захисту
« ____ » _____ 2022 року

Завідувач кафедри методики викладання
іноземних мов та інформаційно-
комунікаційних технологій

_____ проф. Черниш В. В.
(підпис) (ПБ)

Національна шкала _____
Кількість балів: _____
Оцінка:ЄКТС _____

ЗМІСТ

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	4
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЧИТАННІ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ	9
1.1. Структура, цілі та зміст формування англomовної лексичної компетентності у читанні студентів 2-го курсу	9
1.2. Психолого-педагогічні передумови формування англomовної лексичної компетентності у читанні студентів 2-го курсу	19
1.3. Інтерактивні тестові завдання як засіб формування англomовної лексичної компетентності у читанні студентів 2-го курсу	26
Висновки до розділу 1	33
РОЗДІЛ 2. ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЧИТАННІ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ	34
2.1. Принципи відбору текстів для формування англomовної лексичної компетентності у читанні.....	34
2.2. Комплекс вправ для формування англomовної лексичної компетентності у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань у студентів 2-го курсу.....	41
2.3. Модель освітнього процесу з формування англomовної лексичної компетентності у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань у студентів 2-го курсу.....	48
Висновки до розділу 2	52

РОЗДІЛ 3. ПРОБНЕ НАВЧАННЯ З ПЕРЕВІРКИ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЧИТАННІ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ.....	53
3.1. Підготовка пробного навчання	53
3.2. Хід і результати пробного навчання	63
3.3. Методичні рекомендації щодо формування англomовної лексичної компетентності у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань у студентів 2-го курсу.....	66
Висновки до розділу 3	68
ВИСНОВКИ.....	69
РЕЗЮМЕ	71
SUMMARY	72
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	73

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

АМ – англійська мова

ЗВО – заклад вищої освіти

ІКК – іншомовна комунікативна компетентність

ІКТ – інформаційно комунікаційні технології

ІМ – іноземна мова

ЛК – лексична компетентність

ЛО – лексична одиниця

ВСТУП

Швидкий розвиток інформаційних технологій потребує пошуку нових нестандартних методів навчання в закладі вищої освіти, адже традиційні підходи вже не задовольняють потреб студентів. Особливої уваги потребують зміни у вищій освіті, адже саме при здобутті вищої освіти студент набуває професійної компетентності, а саме успішно соціалізуватися, навчатися та виконувати професійну діяльність на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей. Студенти повинні якомога швидше засвоювати необхідну їм інформацію, а викладачі мають зацікавити їх навчальним матеріалом. Саме тому викладачі можуть використовувати інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ). Інтернет-ресурси є безцінною базою для створення інформаційно-предметного середовища, освіти та самоосвіти студентів, задоволення їх особистих та професійних інтересів та потреб. Одним із сучасних засобів формування англомовної лексичної компетентності (ЛК) ми вважаємо інтерактивні тестові завдання.

Актуальність проблеми формування англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань викликана недостатньо великим рівнем сформованості лексичних навичок у студентів, що має негативний вплив на рівень сформованості іншомовної комунікативної компетентності (ІКК) в цілому. Необхідно зазначити, що формування англомовної ЛК у студентів слід вдосконалювати з перших років навчання у закладах вищої освіти (ЗВО).

Такі вчені, як, наприклад, С. Ю. Ніколаєва [17], І. Н. Дмитрусенко [11], С. П. Шатілов [38], А. О. Фетісова [31] займалися проблемою формування ЛК. Ми погоджуємося, що наразі існує необхідність удосконалювати методику навчання майбутніх вчителів англійської мови (АМ). Слід зазначити, що такі вітчизняні методисти як В. В. Черниш, О. Б. Бігич присвячували свої праці питанню необхідності використання онлайн та електронних засобів навчання.

Проте, огляд наукових публікацій свідчить про те, що на теперішньому етапі розвитку методики навчання ІМ, проблема використання інтерактивних тестових завдань для формування англомовної ЛК у читанні є недостатньо дослідженою.

Метою нашого дослідження є теоретичне обґрунтування, практична розробка та перевірка ефективності методики формування англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань.

Для того, щоб досягнути мету, нам необхідно розв'язати такі завдання:

1. Провести аналіз особливостей, цілей та змісту навчання англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань.
2. З'ясувати психолого-педагогічні передумови формування англомовної ЛК у читанні за допомогою інтерактивних тестових завдань.
3. Виокремити етапи формування англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань, розробити комплекс вправ та модель навчання.
4. Перевірити ефективність розробленої методики та сформулювати методичні рекомендації щодо формування англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань.

Об'єктом нашого дослідження є процес формування англомовної ЛК у читанні майбутніх вчителів АМ.

Предметом дослідження є методика формування англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань у студентів другого курсу мовних спеціальностей.

Гіпотеза нашого дослідження ґрунтується на припущенні, що можна досягти високого рівня сформованості англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань за допомогою розробленої нами методики.

На різних етапах наукового пошуку ми використовували такі методи дослідження: критичний аналіз наукової методичної, педагогічної та психологічної

літератури; вивчення досвіду вітчизняних та зарубіжних викладачів щодо навчання іншомовної лексики; моделювання навчального процесу з використанням методики формування англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань у майбутніх учителів АМ; для перевірки ефективності методики ми використовували метод пробного навчання; тестування з метою перевірки рівня сформованості англомовної ЛК у читанні за допомогою інтерактивних тестових завдань у студентів другого курсу; метод кількісного і якісного аналізу для обробки і перевірки результатів пробного навчання.

Практичне значення одержаних результатів полягає у:

1. відборі та організації навчального матеріалу;
2. створенні інтерактивних тестових завдань для формування англомовної ЛК у читанні ;
3. укладанні методичних рекомендацій для викладачів щодо використання розробленої нами методики в освітньому процесі.

Структура кваліфікаційної роботи повністю зумовлена її цілями та завданнями. Вона складається зі вступу, трьох розділів та висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків.

У вступі ми обґрунтовуємо вибір теми кваліфікаційної роботи, формуємо мету, цілі та завдання, визначаємо методи дослідження та ступінь вивченості питання формування англомовної ЛК у читанні за допомогою інтерактивних тестових завдань у майбутніх вчителів АМ, зазначаємо наукову новизну, її практичне значення та структуру.

У першому розділі «Теоретичні передумови формування англомовної лексичної компетентності у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань» описуємо особливості формування англомовної ЛК у читанні, зазначаємо цілі та зміст навчання англомовної ЛК, описуємо структуру зазначеної компетентності.

У другому розділі «Технологія формування англомовної лексичної компетентності у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань» визначаються етапи формування англомовної ЛК у читанні, розробляється комплекс вправ для формування у майбутніх вчителів англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань, а також розробляється модель навчання ЛК майбутніх вчителів АМ у читанні за допомогою інтерактивних тестових завдань.

У третьому розділі «Пробне навчання з перевірки ефективності методики формування англомовної лексичної компетентності у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань» подається опис організації та реалізації процесу пробного навчання, зазначаються підсумки та сформовані рекомендації щодо організації навчання англомовної ЛК у читанні за допомогою інтерактивних тестових завдань.

У висновках подаються підсумки та результати наукового дослідження.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЧИТАННІ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

1.1 Структура, цілі та зміст формування англомовної лексичної компетентності у читанні студентів 2-го курсу

Важливим компонентом підготовки фахівця є оволодіння ІКК, яка забезпечує можливість спілкування у міжкультурному просторі, отримання необхідної інформації з метою її використання в подальшій професійній діяльності. Серед складників ІКК одну з найважливіших ролей має лексична компетентність у читанні, адже саме вона в першу чергу забезпечує отримання інформації з друкованих джерел, успішну реалізацію цілей спілкування з іноземними колегами, партнерами чи клієнтами.

Дуже багато вчених досліджували термін «компетентність». Як казав американський науковець Н. Chomsky, компетентність – це здатність, яка є необхідною для виконання тієї чи іншої мовної діяльності у рідній мові [44, с.4]. Звісно, це твердження уточнювалося і багато разів доповнювалося іншими вченими, але суть його залишається такою ж самою.

Разом з цим, розвивалося також поняття комунікативної компетентності. Ми притримуємося визначення С. Ю. Ніколаєвої, яка засвідчує, що ІКК – це «здатність успішно вирішувати завдання взаємодії і взаєморозуміння з носіями мови, яка вивчається, у відповідності з нормами і культурними традиціями в умовах прямого й опосередкованого спілкування» [17, с.36]. Звідси можна зробити висновок, що ІКК це явище складне і багатокомпонентне. Володіння ІКК допомагає правильно використовувати мову у різних ситуаціях. Ясне розуміння структури ІКК грає важливу роль у професійній діяльності викладача ІМ.

Ряд зарубіжних дослідників (М. Swine, R. Campbell, D. Hymes та інші) займалася детальним дослідженням структури цього системного явища. Не зважаючи на те, що склад ІКК досі знаходиться у стані наукового дослідження та безперервно зазнає уточнень, на сьогоднішній день вчені виділяють декілька моделей ІКК. Такі вчені як М. Canale та М. Swine [43, с.47-54] запропонували модель ІКК, структура якого складається з чотирьох компонентів:

- 1) стратегічний компонент – можливість людини брати участь у процесі спілкування та обирати правильну стратегію ведення дискурсу за допомогою вербальних і невербальних засобів, навіть у разі загрози втрати комунікативної взаємодії;
- 2) дискурсивний компонент – здатність з'єднувати речення в змістовні усні або письмові висловлювання з використанням простих і складних синтаксичних і семантичних засобів;
- 3) граматичний компонент – здатність мовця адекватно розуміти мовний код, який у свою чергу складається із фонетичних і орфографічних правил, морфології, граматики та словникового запасу;
- 4) соціолінгвістичний компонент – здатність мовця правильно використовувати і усвідомлювати граматичні форми у різних соціолінгвістичних контекстах з ціллю реалізації індивідуальних комунікативних функцій.

Як стверджує С. Ю. Ніколаєва [17, с.91] ІКК це єдність, яка складається з таких суб-компетентностей:

- 1) мовленнєвих компетентностей;
- 2) мовних (лінгвістичних) компетентностей;
- 3) лінгвосоціокультурної компетентності;
- 4) навчально-стратегічної компетентності.

Будемо використовувати в цьому дослідженні останню, оскільки вона охоплює найбільший ряд структурних компонентів і складається з безперечних складників ІКК. Нас цікавлять лінгвістичні компетентності, а саме ЛК. Метою формування

мовної компетентності є оволодіння мовним матеріалом в усній та писемній формах. За С. Ю. Ніколаєвою, мовна компетентність – це «здатність учня практично користуватися мовною системою (фонетичною, лексичною, граматичною, техніки читання і письма) відповідно до норм конкретної мови і культури на основі набутих знань про рівневу структуру цієї системи та усвідомлення особливостей мовних явищ» [17, с.95].

Предметом нашого дослідження є англomовна ЛК. Роль цієї мовної компетентності у вивченні АМ численна, тому багато науковців приділили увагу дослідженню цього явища. Як вважає А. О. Фетісова, саме ЛК є мовною основою ІКК, оскільки від словникового запасу мовця залежить рівень розвитку його ІКК. Таким чином, володіючи ЛК на достатньому рівні мовець має змогу коректно опрацьовувати інформацію, що надходить, адекватно реагувати на неї та відчувати себе вільно у мовному середовищі [31, с. 225-234].

Лексична компетентність – це здатність людини до коректного оформлення своїх висловлювань і розуміння мовлення інших, яка базується на складній і динамічній взаємодії відповідних навичок, знань і лексичної усвідомленості. Успішність формування ЛК залежить від рівня сформованості лексичних навичок, обсягу отриманих і засвоєних знань про лексичну сторону мовлення і динамічної взаємодії цих складових на основі загальної мовної і лексичної усвідомленості. [17, ст. 215] Варто зазначити, що ЛК вважається однією з ключових в оволодінні іншомовною комунікативною компетентністю (ІКК), зокрема англomовної комунікативної компетентності.

За О. М. Шамовим, ЛК – це здатність людини, що базується на власному мовному досвіді, а також лексичних знаннях, навичках та вміннях, виділяти значення слова в контексті, порівнювати кількість його значень в двох мовах та виділяти специфічні явища у значенні слова, характерні для народу, котрий спілкується цією мовою [37, с.19-25].

Англомовна ЛК це багатокомпонентна структурна єдність. Деякі компоненти переплітаються настільки тісно, що їх дуже важко відрізнити один від одного. Проаналізувавши визначення науковців (К. В. Александров, С. Ю. Ніколаєва, О. М. Шамов) ми виокремили такі компоненти іншомовної ЛК, як лексичні знання, лексичні навички та лексична усвідомленість.

Як стверджує О. М. Шамов, лексичні знання – це знання про конкретну лексичну одиницю, знання про значення конкретного лексичного і семантичного варіанта слова, знання про форми слова (фонетичного, графічного, граматичного, морфологічного, словотвірного, лексичного, семантичного, синтаксичного рівнів мови) [37, с.19-25]. Можна зробити висновок, що лексичні знання слід розглядати як результат пізнання студентами правил лексичної системи ІМ та коректне її використання. Саме ці знання допомагають вирішувати комунікативні і пізнавальні задачі, які трапляються на професійному шляху студентів мовних університетів. Ознайомившись з думкою С. В. Смоліної [17, с.216-217] до лексичних знань слід віднести:

- 1) знання про антоніми, синоніми, омоніми, пароніми лексичної одиниці;
- 2) знання про словотвір, знання про емоційну забарвленість ЛО;
- 3) знання етимології ЛО;
- 4) знання граматичної форми слова;
- 5) знання семантики ЛО;
- 6) знання про граматичну і лексичну сполучуваності ЛО;
- 7) знання про лексичну сторону мовлення.

Як висновок слід зазначити, що студенти мовних спеціальностей мають оволодіти лексичними знаннями на професійному рівні, який зміг би задовольнити соціальні потреби суспільства.

Другим компонентом ЛК є лексичні навички. За С. Ю. Ніколаєвою лексична навичка – це автоматизована репродуктивна або рецептивна дія, яка забезпечує

коректне лексичне оформлення власного мовлення та адекватне сприйняття лексичного оформлення мовлення інших [17, с.216].

С. П. Шатілов стверджує, що до лексичних навичок належать навички упізнавання та розуміння лексичних явищ та структури слів під час прослуховування або читання і їх вживання [38, с.29-30]. Тобто, оволодівши лексичною навичкою студенти мають виділити конкретну ЛО з писемного мовлення, здогадатися про її значення та мати можливість коректно співвіднести ЛО з відповідним явищем та співвіднести графічну і звукову форму слова з семантикою.

Спираючись на дослідження І. Н. Дмитрусенко [11, с.27-48] можна визначити два етапи формування лексичних навичок у читанні. На першому етапі у студентів формують три навички:

1. Навичка співвідношення зображення слова з його значенням.
2. Навичка упізнання та розуміння ЛО, які запропоновані у різних графічних формах.
3. Навичка використання словотворчої системи АМ та орієнтовні дії з семантизації незнайомих ЛО.

На другому етапі у студентів поступово формують дві інші рецептивні навички:

4. Навичка встановлення у тексті тематичних, смислових та структурних відношень для деталізації семантичного навантаження слова.
5. Навичка виділення лексико-тематичних ознак тексту задля встановлення значення незнайомого слова

Третім важливим складником ЛК вважають лексичну усвідомленість. Слід зазначити, що ця складова тісно переплітається з граматичними і фонетичними засобами, оскільки студенти мають оволодівати лексикою комплексно і знати не лише необхідні слова і словосполучення, а й адекватно користуватися АМ застосовуючи інші лінгвістичні компетентності.

Згідно з С. Ю. Ніколаєвою [17, с.217] рецептивна лексична усвідомленість – це здатність студента до:

- 1) самоаналізу лексичного аспекту мовлення;
- 2) розпізнавання ЛО в усному чи письмовому мовленні;
- 3) створення власної системи знань та оволодіння іноземною лексикою, у нашому випадку англомовною;
- 4) відповідного оцінювання себе, зважаючи на лексичні помилки;
- 5) розуміння принципу функціонування ЛО.

Цілі формування англомовної ЛК у читанні є надзвичайно важливими, оскільки від них безпосередньо залежить зміст формування ЛК. Згідно з Робочою програмою з дисципліни «Практика усного і писемного мовлення англійської мови для студентів другого курсу» [22], цілями є формування фахової англомовної комунікативної компетентності майбутніх філологів, викладачів, фахівців з методики навчання іноземних мов на рівні володіння мовою B2+ (незалежний користувач) відповідно до рекомендацій Ради Європи (РРЕ). У програмі зазначено, що студенти мають читати різні тексти, із різною швидкістю та різними способами, що залежить від цілей читання і типів текстів. Вони мають розуміти основну інформацію, прочитану в тексті, здійснювати її пошук у тексті, знаходити основні положення. Щодо лексичної складової, то їх лексичний запас має складатися з найбільш загальної тематики й тем, пов'язаних з сферою освітньої та вчительської діяльності, а також тем, визначених програмою, загальною чисельністю 2000 слів, включаючи сталі фразеологічні та ідіоматичні вирази, синонімічні ряди та антонімічні опозиції, семантику й сферу вживання багатозначних слів у межах визначеної тематики [22].

Слід зазначити, що програма другого курсу пропонує такі теми для вивчення [22]:

1. Засоби масової інформації;
2. Театр;

3. Здоровий спосіб життя;
4. Туризм і подорожі;
5. Кар'єра і професійний розвиток;
6. Вітаємо в академічній спільноті

Студенти мають використовувати на заняттях АМ такі тексти: брошури, реклами, інтерв'ю, статті з газет, тексти, що відповідають зазначеним вище темам, тексти професійного спрямування, автентичні художні тексти [22].

За «Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання» під редакцією С. Ю. Ніколаєвої [12], у царині загального читання студенти мають читати тексти з високим рівнем самостійності, адаптувати стиль і швидкість читання до різних цілей. Студенти мають володіти широким активним словниковим запасом, але є можливість, що вони не матимуть змогу розуміти маловживані ідіоми. Щодо читання кореспонденції студенти мають читати її відповідно до своїх інтересів і виділяти найсуттєвіше. Під час читання задля отримання інформації користувачі мови мають вилучати інформацію, з вузькоспеціальних джерел у межах своєї сфери, розуміти спеціальні статті поза межами своєї діяльності, за умови, що інколи можна користуватися словником для підтвердження своїх здогадок щодо спеціальних термінів. Вони також можуть розуміти статті, що стосуються сучасних проблем та містять особливі думки автора. Читаючи інструкції студенти, що володіють рівнем В2 мають розуміти довгі та складні інструкції у своїй сфері, а також застереження та деталі при умові, що є змога перечитати важкі місця [12, с.114-115].

Розглянувши цілі формування англомовної ЛК, слід визначити зміст її формування у читанні. Головним завданням формування англомовної ЛК є формування лексичних знань, лексичних навичок та лексичної усвідомленості. Ми погоджуємося з думкою С. Ю. Ніколаєвої, яка дає визначення змісту навчання, як базисної категорії методики навчання ІМ, котра конкретизує, що повинен засвоїти

студент та чого його навчати. Зміст навчання передбачає насамперед формування ІКК студентів [17, с.100].

У нашій роботі ми погоджуємося з ідеями дослідниці І. Н. Дмитрусенко [11, с. 143-144], котра відносить до змісту навчання лексики такі фактори:

1. Лексичний мінімум із загальної професійної та академічної лексики;
2. Рецептивні лексичні навички;
3. Теми, котрі вивчають студенти та відповідають їх професійній спрямованості;
4. Знання культури країни, мова якої вивчається;
5. Вміння студентів працювати з довідниками та словниками.

Формування рецептивної ЛК це складний процес, який відбувається у декілька етапів та безпосередньо має вплив на становлення ІКК студентів. Давайте розглянемо декілька варіантів формування англомовної ЛК.

Аналізуючи праці В. С. Бронської [8, с.705-706] та О. М. Шамова [36, с.30] можна виділити чотири основні етапи формування іншомовної лексичної компетентності.

На першому етапі відбувається здобуття емпіричних знань про слово. Студенти можуть пов'язати графічний і звуковий образи слова, визначити частину мови ЛО, здогадатися про значення з рідної мови за аналогією, отримати інформацію про його значення. Цю ж думку підтримує дослідник О. М. Шамов [36, с.30], який стверджує, що формування лексичних навичок починається із спостережень за словом у письмових та усних контекстах.

Другий етап пов'язаний з семантичною характеристикою слова. Студенти аналізують слово, набувають рефлексивних знань про нього, обирають найкоректніший переклад та значення слова за контекстом, відбувається розбір інших компонентів в структурі слова.

На третьому етапі відбувається поглиблення знань студентів про поняття, концепт і значення слова, накопичення знань про лексичну структуру АМ. Студент розуміє точний зміст речення і може замінити ЛО у реченні на синонім зважаючи на контекст.

Четвертий етап є практичним та пов'язаний з виконанням над словом дій практичного характеру. На ньому відбувається дві важливі функції: 1) розпізнавання ЛО в контексті та 2) використання ЛО у різних комунікативних і некомунікативних ситуаціях. Звідси слідує, що до моделі формування англомовних рецептивних навичок четвертий етап не входить, оскільки він є продуктивним.

Необхідно сказати, що при формуванні англомовної ЛК формування англомовних лексичних навичок є невід'ємним і важливим процесом для професійної мовної кар'єри спеціаліста. С. П. Шатілов [38, с.29-30] запевняє, що студенти мають використовувати логіко-дискурсивні і аналітичні операції в процесі формування рецептивних лексичних навичок з метою переосмислення ЛО та їх повного розуміння у контексті. За його словами основними трьома етапами у формуванні будь-яких навичок, у тому числі й лексичних, є: орієнтовно-підготовчий етап; стереотипноситуативний етап; варіативно-ситуативний етап. Дослідниця Т. С. Серова [24, с.92] доповнила цю модель ще двома: етап розвитку і удосконалення і системно-синтезуючий етап. Таким чином, на першому етапі відбувається процес семантизації та відтворення ЛО. Студенти аналізують зв'язки слів у контексті. На наступних двох етапах відбувається ідентифікація та осмислення ЛО з тексту, розуміння значення слова у контексті. На четвертому етапі у процесі роботи студенти мають змогу прослідкувати за взаємодією лексичних навичок з іншими мовленнєвими навичками. Заключним етапом є розвиток вмінь використовувати лексичний матеріал для вирішення різних комунікативних задач в процесі читання. Ці етапи мають проходити послідовно та бути націленими на розвиток вмінь використовувати ЛО в різних комунікативних і не комунікативних ситуаціях.

За І. Н. Дмитрусенко оволодіння іншомовною рецептивною лексикою відбувається в три етапи. Насамперед, на перших двох етапах формуються рецептивні лексичні навички, які згодом на третьому етапі удосконалюються. У ході першого етапу студент має ознайомитися з новими ЛО, запам'ятати варіанти перекладу, проаналізувати їх значення в різних контекстах. На другому етапі формування рецептивної лексичної навички студентові необхідно мати здібність обирати коректний варіант перекладу слова спираючись на контекст, запам'ятовувати специфічні значення виучуваних ЛО. На останньому, третьому етапі студент має розуміти переклад речень, фраз, ідіом, текстів різного стилю та жанру. Вчена стверджує, що вміння читати тексти ІМ удосконалюється саме у процесі формування рецептивної лексичної навички [11, с. 42-43].

Як результат формування англomовної ЛК студенти повинні продемонструвати такі вміння як:

- 1) виправляти власні лексичні помилки та здійснювати самоконтроль;
- 2) здогадуватися про значення нових ЛО не знаючи їх точного перекладу рідною мовою;
- 3) застосовувати синоніми до ЛО;
- 4) ідентифікувати слово АМ в усному і писемному мовленні;
- 5) знаходити необхідні ЛО у внутрішньому лексиконі та коректно відтворювати їх;
- 6) виділяти у своєму мовленні предмет, про який говориться і коректно використовувати ЛО, пов'язуючи їх у речення;
- 7) імітувати звукову форму англійського слова.

Як висновок можна сказати, що формування англomовної лексичної компетентності передбачає відбір тем орієнтованих на майбутню професію, комунікативних ситуацій та використання комплексу вправ, за допомогою яких студенти матимуть змогу активно використовувати ЛО у повсякденному житті.

1.2. Психолого-педагогічні передумови формування англомовної лексичної компетентності компетентності у читанні студентів 2-го курсу

Під час оволодіння лексикою є дуже важливим розуміння психолого-педагогічних передумов формування англомовної ЛК. Ефективність навчання залежить значною мірою від психологічного та педагогічного аспектів, які є складовими компонентами процесу навчання. Згідно з Ю. О. Семенчуком, під час формування англомовної ЛК, перед викладачами ІМ постає два основних завдання: 1) допомогти студентам оволодіти знаннями про лексичний склад АМ; 2) надати студентам можливість набувати мовленнєвих лексичних навичок та допомагати їх розвивати [23, с.121].

У своїх працях дослідниця З. І. Кличнікова говорить про важливість психологічної складової у процесі формування компетентностей у читанні. Як зазначає вчена, читання – це складний процес сприйняття та переробки інформації, яка графічно закодована згідно правил системи мови та узгоджується з низкою закономірностей. Такими закономірностями на думку вченої виступають: комунікація з автором тексту через сам текст, декодування інформації отриманої з тексту, процес вдосконалення особистості читача, вивчення системи правил мови, отримання естетичної насолоди від прочитаного, пізнавальний вплив на людину, розвиток образного мислення та активний розвиток психічної діяльності читача. Згідно з дослідницею, значний акцент полягає у психологічних особливостях процесу навчання читання ІМ, до яких вона відносить розвиток здібностей прогнозування майбутніх подій у тексті, можливість вгадати слово за його елементами, здібність до передбачення наступних слів, які могли б знаходитися в реченні [13, с. 3-4, 35-43].

Згідно з З. І. Кличніковою розуміємо, що у процесі навчання читання АМ треба вибирати тексти, котрі мають чітку мотивацію та здатні викликати у студентів певні емоції [13, с. 155-180]. Такі тексти підвищують інтерес студентів до пізнання нового та покращують процес навчання у ЗВО.

Згідно з дослідником Ю. О. Семенчуком, оволодіння англомовною лексикою це процес доволі складний та складається з низки певних послідовних дій. На самому початку цього процесу дії студентів спрямовані на сприйняття ЛО, розпізнаванні їх у мовленні та чіткому розумінні їх значення. Наступні дії, які студенти мають виконувати на шляху до вивчення іншомовної лексики, спрямовані на відновлення цих ЛО з пам'яті, певну їх трансформацію в мові та сполучення їх з іншими словами чи словосполученнями у речення для висловлення своїх власних ідей, вражень та думок. Таким чином, у процесі оволодіння англомовною лексикою студенти мають мислити поетапно та послідовно оволодівати лексичними навичками у процесі формування англомовної ЛК [23, с.122]

Важливим аспектом формування лексичної компетентності у студентів є врахування особливостей функціонування психічних процесів у розумовій діяльності кожного студента під час привласнення лексичного матеріалу. Мовиться про мислення, пам'ять, увагу, сприйняття, уяву, які активно впливають на стратегії довготривалого запам'ятовування лексичних одиниць і на їх використання в іншомовній мовленнєвій роботі. Саме здатність функціонування цих процесів у психічній діяльності студентів під час виконання операції з лексичними одиницями вважаємо однією із психологічних передумов формування їхньої лексичної компетентності.

Одним з найбільш важливих психічних процесів при виконанні мислення в мовленнєвих операції з лексикою є пам'ять. Важливою ознакою пам'яті є рівень її стійкості. Саме від цього когнітивного процесу залежить кількість часу, яку студент витрачає на запам'ятовування вивченого матеріалу, у тому числі й лексичного, а також час, котрий витрачається на його забування. Індивідуальні особливості пам'яті кожного студента впливають на продуктивність його діяльності щодо обсягу значущих для запам'ятовування лексичних одиниць та швидкості їх відтворення у мовленні. На якість запам'ятовування слів впливає міра зацікавленості студента ними зосередження і тривалість його уваги на об'єкті

діяльності наявність установки несвідоме запам'ятовування. За позитивного ставлення до вилученого матеріалу рівень уважності зростає а разом з тим посилюється міцність і точність запам'ятовування та здатність до відтворення.

Пам'ять поділяється на довготривалу і короткочасну. Насамперед, В. Я. Ляудіс стверджує, що вивчені ЛО з самого початку потрапляють до короткочасної пам'яті, а вже після виконання вправ та активного використання переходять до довготривалої пам'яті [16, с.158].

Р. С. Немов поділяє пам'ять на мимовільну і довільну. Інформація, що надходить до мимовільної пам'яті, сприймається автоматично, без будь-якого попереднього завдання, пов'язаного з запам'ятовуванням, збереженням, впізнаванням чи відтворенням цієї ж інформації. У випадку надходження інформації до довільної пам'яті студенти керуються силою волі та ставлять перед собою певні цілі, пов'язані з запам'ятовуванням [19, с.219-220].

Згідно з О. В. Алікіною, читаючи текст студенти змушують працювати усі типи і види пам'яті, а саме моторну, емоційну, слухову, зорову, словесно-логічну та образну. Таким чином у процесі читання забезпечується перехід вивченої лексики до довготривалої пам'яті [3].

На нашу думку, на сьогоднішній день в царині освіти існує нагальна потреба в організації практичних занять з АМ, яка буде спрямована на забезпечення ефективного процесу вивчення та запам'ятовування студентами лексичного матеріалу.

Крім психічних функцій пам'яті, таких як запам'ятовування і зберігання лексичних одиниць, їх відтворення і забування, у формування іншомовної лексичної компетентності також залучене мислення. Ю. О. Семенчук стверджує, що мислення студентів під час опрацювання лексичного матеріалу передбачає функціонування узагальнень, умовиводів, порівнянь, зіставлень, трансформації ЛО, синтез та аналіз лексичного матеріалу, підбиття підсумків [23].

Згідно з Н. В. Сяською, процес пізнання чогось нового починається саме з порівняння явищ. Він набуває властивостей за допомогою аналізу, тобто вивченню властивостей явища та його особливостей, а також занурення в саму суть цього поняття. Заключним етапом процесу пізнання є синтез властивостей для використання поняття у майбутньому [29].

Головним для студентів другого курсу є не лише розуміння окремого явища, а й осмислення мети та розуміння дій, які вони виконують, їх алгоритм. Кожен процес, який пов'язаний з процесом мислення сприяє вирішенню певної поставленої задачі, оскільки сама потреба в мисленні виникає тільки тоді, коли ми хочемо зрозуміти щось або висловити свої думки, ставлення та емоції.

Згідно з Л. В. Ягеніч мислення треба поділяти на критичне та творче. Студенти застосовують творче мислення при втіленні нових задумів та ідей. Критичне мислення використовується задля перевірки рішень певних завдань, виявлення їх недоліків та подальшого усунення дефектів. Задля забезпечення ефективного формування англомовної ЛО студентам необхідно використовувати обидва типи мислення [28].

Велика кількість вчених стверджує, що думка ІМ може бути створена лише завдяки рідній мові, адже тільки слова рідною мовою пов'язані із процесом мислення. Слід зазначити, що іноземні ЛО не пов'язані з процесом мислення, а мають зв'язок безпосередньо зі словами та формами рідної мови, оскільки зазвичай студенти формують думки рідною мовою та перекладають їх на іноземну. Багато науковців вважають, що оволодіння АМ на достатньому рівні можливе лише тоді, коли присутнє мислення цією мовою. Дослідник Б. В. Беляєв наголошує, що людина може мислити не лише рідною мовою, а й іноземною [5, с.154]. З цього можна зробити висновок, що таке явище можливе лише у тому випадку, коли студенти мають високий рівень мовної підготовки.

Можемо зазначити, що оволодіти АМ можна лише у випадку мислення цією ж мовою. Таким чином, студенти мають формулювати свої думки АМ, а не витратити

зусилля на переклад з рідної мови на іноземну, сповільнюючи процес мовлення. Швидкість мислення, яка сприяє своєчасному розв'язанню мовних задач та упорядкуванню засвоєних знань є надзвичайно важливою в процесі мовлення. Вона безпосередньо залежить від рівня сформованості ЛК.

Висвітленні психічні процеси мають визначальний вплив на формування системи мотиваційних чинників які підтримують у студентів внутрішню і зовнішню мотивацію до освоєння іншомовної лексики засобами інтерактивних технологій навчання. Р. С. Немов визначає мотивацію, як сукупність якостей психологічного характеру, які у свою чергу пояснюють поведінку людини, її направленість та активність. За словами дослідника, мотивація пояснює цілеспрямованість зусиль, їх організованість та стійкість, направлених на досягнення певної мети [19, с.463]. Насамперед, вона забезпечує продуктивність, успішність та інтенсивність навчального процесу і безпосередньо впливає на ставлення студентів до нього. Потреба у пізнанні нового, внутрішні та зовнішні мотивації зумовлюють утворення динамічного стереотипу сприймання, диференціації, уточнення та зберігання у пам'яті нових лексичних одиниць.

Одним з основних завдань викладача є підтримка мотивації студентів, забезпечення актуальності лексичного матеріалу, що вивчається. Їх емоції та відчуття на занятті АМ є надзвичайно важливими, адже матеріал вивчається студентами краще у тому випадку, коли задіяна їх емоційна складова. Для того, щоб підвищити мотиваційний рівень студентів у процесі навчання, доцільно використання англomовних автентичних джерел, які забезпечують актуальність лексичного матеріалу з ІМ, що вивчається, відповідають рівню знань студентів, мотивують їх використовувати вивчену лексику у повсякденному житті та позитивно впливають на процес формування англomовної ЛК. Так можна не лише покращити мотивацію, забезпечити ефективність процесу навчання а й збагатити лексику студентів та поглибити їх знання з ІМ. Важливим фактором, що впливає на мотиваційну складову, є комплекс вправ, який використовують викладачі у

процесі навчання для формування англомовної ЛК у студентів ЗВО. Етап введення нових ЛО та тренування їх вживання в АМ пов'язаний з вправами некоммуникативного та умовно-коммуникативного характеру, які сприяють формуванню англомовної ЛК. Вважається, що у процесі виконання таких вправ студенти мають можливість підготуватися до розуміння автентичного матеріалу, зняти мовні труднощі та ознайомитися з новими словами, які використовують носії АМ. Такі вправи повинні відповідати мовному рівню студентів та їх можливостям, оскільки неправильно підібрані матеріали можуть стати причиною дискомфорту та стресових ситуацій під час навчального процесу.

На другому році навчання студенти мовних спеціальностей знаходяться на початковому етапі становлення професійних вмінь та навичок, а отже ефективність вивчення ІМ значною мірою залежить від їх мотивації. Студенти починають використовувати мовну здогадку повною мірою, розуміти значення слів за їх контекстом, тому підбір вправ для англомовних текстів у читанні, що сприятиме підвищенню рівня мотивації студентів є важливим. Занадто складні чи занадто легкі вправи можуть швидко позбавити студентів мотивації до навчання, у тому числі й до вивчення лексики, тому відбір англомовних матеріалів для читання має відбуватися ретельно, відповідно до індивідуальних і вікових особливостей студентів та згідно з робочою програмою. Наявність підвищеної мотивації до навчання забезпечує свідоме сприйняття нових ЛО, запам'ятовування та використання їх в своєму мовленні, тому організація роботи студентів має бути добре спланованою.

Без сумнівів, увага також є важливим психологічним складником, що безпосередньо впливає на формування англомовної ЛК. На сучасному етапі розвитку психологічної науки науковці виділяють три види уваги: мимовільну, довільну, пост довільну. За словами дослідників, цей когнітивний процес характеризується такими якостями як рівень стійкості, обсяг, концентрація, розподіл між об'єктами та можливість переключатися з одного предмету на інший.

Слід зазначити, що спроможність студента зосереджуватися на одному або кількох об'єктах є безпосередньо пов'язаною з рівнем стійкості уваги. Розглядаючи увагу, як складний психологічний компонент, необхідно наголосити на тому, що зацікавленість студентів у вивченні англійської лексики та інтерес до вивчення ІМ є важливими компонентами, які забезпечують її стійкість та належний рівень концентрації. Можливість переключати увагу з одного предмету на інший є важливою особливістю цього явища, оскільки цей процес здійснюється студентами послідовно та свідомо. Щодо розподілу уваги, то цей когнітивний процес відбувається у тому випадку, коли студентам необхідно зосередитися на декількох справах одночасно, що зазвичай знижує рівень її концентрації. У такому випадку вчені радять концентруватися на виконанні якогось одного завдання і після його завершення сконцентруватися на виконанні іншого, що значно збільшить якість виконання двох завдань, а інколи і енергію, витрачену на виконання завдань.

Необхідно зазначити, що увага посідає особливе місце серед психологічних процесів, оскільки вона є присутньою в кожному із них і її не можна відокремлювати. У той же час увага не має ніякого продукту свого існування. Цей когнітивний процес є тим особливим і необхідним елементом, що присутній в усіх психологічних процесах, розглянутих нами в цьому розділі. Основне завдання уваги у процесі формування англійської ЛК у студентів другого курсу – це покращення роботи інших психологічних процесів.

1.3. Інтерактивні тестові завдання як засіб формування англомовної лексичної компетентності у читанні студентів 2-го курсу

Питання забезпечення належного рівня викладання іноземної мови з кожним роком стає більш актуальним. Тому викладачу англійської мови потрібно не лише показувати високу компетентність та професіоналізм, а також творче ставлення до викладання та вміння впроваджувати в освітній процес інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ).

Н. Фоміних визначає ІКТ як «сукупність різноманітних технологічних інструментів і ресурсів, які використовуються для забезпечення процесу комунікації та створення, поширення, збереження та управління інформацією» [32].

Інформаційно-комунікативні технології дозволяють залучати студентів до процесу навчання, підвищують мотивацію студентів та дозволяють підвищувати інтерес до вивчення англійської мови. Сьогодні викладач, який використовує інформаційно-комунікативні технології в освітньому процесі, має можливість зробити заняття більш цікавим та динамічним. Впровадження ІКТ дає можливість викладачу скоротити час на засвоєння матеріалу за рахунок наочності та перевірити знання студентів в інтерактивному форматі. Використання ІКТ має позитивний досвід та може бути корисним для навчання та використання в Україні, де процес впровадження інформаційних технологій у сферу освіти лише починається.

Найважливішою складовою частиною навчального процесу є контроль за навчальною діяльністю студентів, призначений для визначення успішності навчання кожного студента, аналізу отриманих результатів та корекції подальшого процесу навчання. Традиційні системи контролю знань сформувалися історично разом з іншими елементами системи освіти і мають дуже серйозні недоліки: неможливість автоматичної обробки результатів тестування, велика кількість шаблонної роботи, що залежить від викладача, дуже мала швидкість обробки

результатів. В умовах швидкого зростання інформаційних технологій неавтоматизовані системи тестування знань виглядають застаріло.

Зараз неможливо уявити життя без нових інформаційних технологій, які допомагають якісніше передавати, оволодівати й перевіряти матеріал, тому розробка і впровадження онлайн форми підсумкового та тестового контролю є актуальним при підвищенні ефективності та якості навчання.

Тестування є однією з новітніх форм інформатизованої системи освіти. Саме тому у підготовці молодшого спеціаліста використання тестування як методу контролю та оцінки знань є дуже актуальним. Тест - система завдань специфічної форми і відповідного змісту є інструментом оцінювання знань, умінь і навичок студентів, допомагає здійснювати індивідуальний контроль результатів навчання кожного з них, мобільно керувати навчально-виховним процесом. Порівнюючи з традиційними формами контролю знань (контрольна робота, іспит, залік, диференційованих залік.) тестування нерідко виявляється більш ефективно. Проведення онлайн контролю знань є основою отримання об'єктивної незалежної оцінки рівня навчальних досягнень здобувачів (знань, інтелектуальних умінь і практичних навичок). Під онлайн контролем розуміють процедуру, що дозволяє оцінити рівень засвоєння і розуміння досліджуваного матеріалу з метою управління поточним навчальним процесом і забезпечення індивідуалізації навчання в електронному середовищі.

У сучасному комунікаційному суспільстві можна зустріти різні тестові оболонки, онлайн-сервіси для створення інтерактивних вправ та тестових завдань. Пропонуємо розглянути декілька веб-сайті для створення інтерактивних тестових завдань.

Kahoot - це дуже зручний сервіс для створення онлайн вікторин, тестів і опитувань.

Студенти можуть відповідати на створені викладачем тести з будь-якого пристрою, що має доступ до Інтернету: з планшетів, ноутбуків, смартфонів тощо. Швидкість виконання тестів регулюється шляхом введення часової межі для кожного питання. За бажанням викладач може поставити бали за відповіді на поставлені питання самостійно. Табло відображається на моніторі комп'ютера викладача. Для участі в тестуванні студенти просто повинні відкрити сервіс і ввести PIN-код, який представляє викладач зі свого комп'ютера. Студентові зручно на своєму пристрої вибрати правильну відповідь. Варіанти представлені геометричними фігурами. Використання даного сервісу може бути хорошим способом оригінального отримання зворотного зв'язку від студентів. Однією з особливостей Kahoot є можливість дублювати і редагувати тести, що дозволяє викладачеві заощадити багато часу. Користування програмою Kahoot на заняттях значно спонукає розвиток внутрішньої мотивації студента, йому подобається дізнаватися нове, у нього є інтерес до вивчення англійської мови і забезпечені умови для досягнення певних успіхів. Таким чином, додаток Kahoot сприяє посиленню мотивації і інтересу студентів, полегшує процес викладання для вчителя, доставляє радість від процесу навчання.

Quizlet – додаток, який допомагає при вивченні нових слів, фраз, термінів швидше й ефективніше.

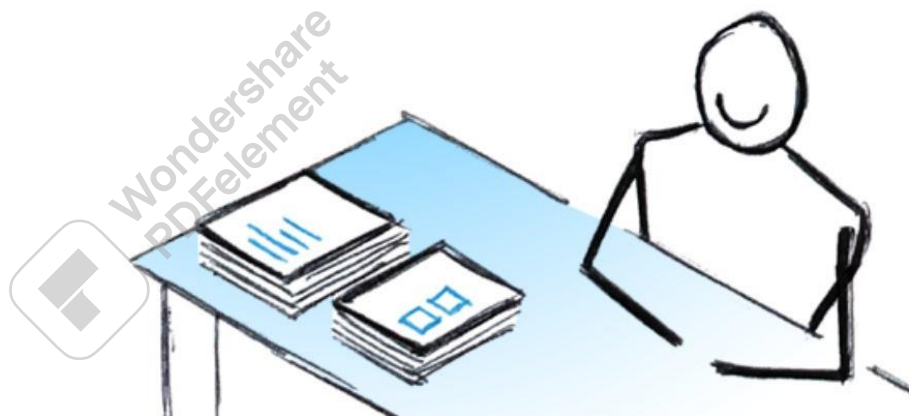

Quizlet працює в режимі карток та надає план, коли і що потрібно завчити або повторити матеріал. Quizlet.Live – гра, яка допоможе закріпити лексику, навчить бути більш сконцентрованим і працювати в команді. Виявлено позитивні сторони використання цієї технології. Слід зазначити, що під час виконання завдань студенти встановлюють дуже гарні стосунки між собою. Деякі зі студентів насолоджуються духом змагання, музикою, яка лунає, коли вони відповідають на питання. Студенти відповіли, що навчання в ігровій формі набагато цікавіше, а завдання легше сприймаються візуально.

Необхідно звернути увагу і на труднощі, які виникають у використанні Quizlet. Так, студенти іноді не виконують деякі завдання, оскільки часові обмеження занадто маленькі. Деякі студенти іноді нервують, виконуючи завдання, бо бояться програти у змаганні. Іноді виникають труднощі з інтернет-зв'язком, що відволікає студентів від роботи та не дозволяє їм виконувати завдання. Необхідно також звернути увагу на те, що зовсім несподівано найкращих результатів у виконанні

завдань досягають студенти, які при виконанні традиційних завдань рідко виявляють ініціативу і не мають найвищих показників ефективності. Це свідчить про значний мотиваційний вплив цієї технології та її ефективність в активному залученні студентів до навчальної діяльності.

Wordwall - багатофункціональний веб-сайт для створення як інтерактивних тестових завдань.

Інтерактивні тестові завдання можна виконувати на будь-якому пристрої, що має доступ до інтернету: на комп'ютері, планшеті, телефоні або інтерактивній дошці. Wordwall пропонує багато шаблонів, за допомогою яких можна створити інтерактивні тестові завдання. Щоб створити нове тестове завдання, потрібно вибрати шаблон і додати вміст. Це дуже легко: можна створити інтерактивну вправу всього за кілька хвилин, яку використовуємо як тренажер при повторенні, як навчальні завдання на інтерактивній дошці чи домашні завдання.

	Відповідники Перетягніть усі ключові слова до їх визначень.		Вікторина Серія запитань з кількома варіантами відповіді. Торкніться правильної відповіді, щоб продовжити.		Випадкові карти Роздавайте карти з перетасованої колоди.
	Відкрийте вікно Торкніться кожного вікна по черзі, щоб відкрити його і побачити елементи, що знаходяться всередині.		Випадкове колесо Крутіть колесо, щоб побачити, який елемент з'явиться наступним.		Відсутнє слово Вправа, у якій необхідно перетягувати слова на місце пробілів у тексті.
	Анаграма Перетягніть літери в правильне положення, щоб розшифрувати слово або фразу.		Сортування за групами Перетягніть кожний з елементів у правильну групу.		Відповідники Натискайте на відповідні варіанти, щоб використати їх. Повторюйте, поки всі варіанти не будуть використані.
	Наведіть порядок Перетягніть слова, розмістивши їх у реченні у правильному порядку.		Діаграма з мітками Перетягуйте шпильки у правильне місце на зображенні.		Відповідні пари Торкніться пари плиток одночасно, щоб виявити, чи вони одна одній відповідають.
	Правильно, неправильно Елементи пролітають на швидкості мимо вас. Перевірте, скільки з них ви		Ігрова вікторина Вікторина з кількома варіантами відповіді на час, з розвитком подій та бонусним раундом.		Повітряні кулі Тріскайте повітряні кулі так, щоб ключові слова впали на визначення, що їм відповідають.
	Погоня в лабіринті Вам потрібно забігти у зону, що містить правильну відповідь, й уникати при цьому ворогів.		Полювання на кротів Кроти з'являються по одному, вдаряйте лише правильних для того, щоб перемогти.		Літак Використовуйте сенсорну панель або клавіатуру, щоб залітати у правильні відповіді і уникати неправильних.

Всеосвіта – платформа, одна з функцій якої дозволяє швидко і дуже просто створювати тести.

Конструктор тестів

Оцінюй учнів сучасно

Створити тест

Запитання №1

Тести на «Всеосвіті» - це завжди:

- Надійно
- Якісно
- Просто

Конструктор тестів є абсолютно безкоштовним для кожного користувача. Можна створювати необмежену кількість тестів. Є різні типи завдань: з однією правильною відповіддю, з кількома правильними відповідями, з полем для вводу відповідей, на встановлення відповідності, із заповнення пропусків в тексті, на встановлення послідовності. Однією з переваг є миттєве оцінювання студентів. Після тестування студентам відразу доступна робота над помилками.

Висновки до розділу 1

У першому розділі був проведений теоретичний аналіз передумов формування англомовної ЛК у читанні за допомогою інтерактивних тестових завдань. Керуючись працями вітчизняних та зарубіжних науковців, вдалося дослідити методичне явище формування англомовної ЛК у читанні та дослідити його особливості. ЛК розглядається нами як здатність людини до правильного і адекватного оформлення і вираження своїх висловлень, а також розуміння інших. ЛК базується на трьох основних компонентах: лексичних знаннях, лексичних навичках та лексичній усвідомленості. Англомовна ЛК є мовною основою ІКК за думками багатьох вчених. Доволі складним є процес оволодіння англомовною лексикою, а отже розуміння психолого-педагогічних умов формування ЛК є необхідним для майбутніх викладачів. Для усвідомлення цього явища слід враховувати такі психічні процеси як пам'ять, увага, мислення, сприйняття, а також звертати увагу на вік студентів та їх емоційну складову. Особливу роль відіграє лексична усвідомленість.

Зараз неможливо уявити життя без нових інформаційних технологій, які допомагають якісніше передавати, оволодівати й перевіряти матеріал, тому розробка і впровадження онлайн форми підсумкового та тестового контролю є актуальним при підвищенні ефективності та якості навчання.

У сучасному комунікаційному суспільстві можна зустріти різні тестові оболонки, онлайн-сервіси для створення інтерактивних вправ та тестових завдань, які ми розглянули у першому розділі.

РОЗДІЛ 2

ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЧИТАННІ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

2.1. Принципи відбору текстів для формування англомовної лексичної компетентності у читанні

Надзвичайно велику роль у процесі формування англомовної рецептивної ЛК відіграє відбір навчального матеріалу для читання. Ця проблема є актуальною, тому що запроваджуються нові інноваційні методи та прийоми навчання ІМ, а також критерії відбору матеріалу постійно змінюються. Необхідно зазначити, що читання є засобом формування ІКК, яка є необхідною для професійної діяльності майбутніх вчителів.

За думкою дослідниці Ю. В. Чичеріної, зміст текстів, що використовуються під час навчання, має відповідати когнітивним і комунікативним інтересам студентів, а також задовольняти їх потреби під час навчального процесу. За словами вченої, при відборі матеріалів, тексти мають відповідати за рівнем складності мовному і мовленнєвому досвіду студентів в ІМ та рідній мові, а також містити у собі цікаву інформацію, яка відповідає їх віковим характеристикам [35, с.36-41].

Проаналізувавши дослідження зарубіжних вчених С. Nuttall [53] та S. A. Berardo [41, с.62-63], можна визначити такі критерії відбору текстів для читання:

1. Відповідність змісту;
2. Можливість реалізації тексту та його перспективність;
3. Доступність прочитання тексту;
4. Презентація тексту.

Вважаємо за потрібне розглянути кожен з критеріїв окремо.

Першим є критерій відповідності змісту. Тема тексту та його смисл мають відповідати інтересам студентів, так як це значно підвищить рівень їх мотивації до вивчення ІМ. Необхідно сказати, що текст повинен бути такого типу, який у майбутньому студенти будуть зустрічати поза межами ЗВО у природному для носіїв мови середовищі. У такому випадку, студенти із зацікавленістю матимуть можливість вивчати англomовну лексику та запам'ятовувати її краще [41, с.62].

В багатьох варіантах роботи з англomовним текстом, що відповідають цілям читання виявляється критерій можливості реалізації тексту. Матеріал має допомагати виконанню поставлених цілей навчання та фокусуватися навколо формування вмінь та навичок у читанні. З цього випливає, що при відборі текстів слід звертати увагу не лише на теми, що запропоновані навчальною програмою, а і відповідність автентичного матеріалу до цілей навчання читання [41, с.62].

Говорячи про критерій доступності читання тексту необхідно наголосити, що автентичні матеріали мають відповідати рівню знань та можливостей студентів. Лексика, яка використовується в текстах, має бути не дуже складною і не дуже легкою, оскільки рівень мотивації студентів до вивчення ІМ залежить від таких чинників. Англomовні тексти повинні мати новий лексичний матеріал з тем, що зазначені навчальною програмою [41, с.62].

Вагомим критерієм відбору текстів для читання є презентація самого тексту. Текст має виглядати автентично: у формі оголошення, візитної картки, вирізки з газети тощо. Таке оформлення допомагає привернути увагу студентів та зацікавити їх у прочитанні тексту. Слід зазначити, що презентація тексту допомагає зорієнтувати студентів та допомогти їм зрозуміти характер тексту, з яким вони будуть працювати [41, с.62].

Згідно з працею О. В. Носонович та Р. П. Мільруд [32, с.6-12], можна виокремити такі вимоги до текстів, які мають використовуватися у процесі вивчення ІМ:

1. Відповідність тексту віковим особливостям студентів, їх знанням та можливостям.
2. Відображення особливостей культури і менталітету носіїв мови.
3. Наявність у тексті нової та цікавої інформації для людей, що намагаються оволодіти мовою.
4. Можливість викликати у читачів природній емоційний відгук.
5. Натуральність зображення персонажів тексту, ситуацій та обставин.
6. Наявність ілюстративного автентичного матеріалу.
7. Наявність виховного аспекту.

Можемо зробити висновок, що текст, який використовується в навчальних цілях, має містити необхідне лексичне та граматичне наповнення, відповідати реальній адекватній ситуації, в котру студент може потрапити у природному мовному середовищі. Лексичний матеріал, запропонований у тексті має бути новим та цікавим для студентів, а також спрямованим на використання його у майбутньому процесі комунікації з носіями мови.

Вчена І. М. Дмитрусенко [11] займалася дослідженням відбору текстів для самостійного читання, спрямованих на формування рецептивних лексичних навичок студентів і їй вдалося виділити такі критерії відбору текстів:

1. Врахування психологічних та вікових особливостей студентів.
2. Професійна спрямованість.
3. Виховна цінність.
4. Функціональний взаємозв'язок елементів модуля навчання.
5. Індивідуальна зацікавленість студентів у вивченні матеріалу.
6. Відповідність матеріалу рівню підготовки студентів.
7. Відповідність матеріалу рівню володіння студентами ІМ.
8. Автентичність тексту.

Такий перелік критеріїв відбору навчальних текстів для самостійного читання частково відповідає критеріям, якими можна користуватися при відборі автентичних текстів для формування англомовної ЛК у читанні.

Вчений А. В. Крутських стверджує, що інформація, яка міститься в текстах не має відноситися до певного маркованого періоду часу, а має бути актуальною для студентів. Автентичні матеріали, які відбираються у процесі навчання ІМ мають бути універсальними, оскільки вони використовуються протягом декількох років навчання і мають зберігати актуальність. Під час відбору матеріалів, слід підбирати такі тексти, які студент буде зустрічати та використовувати у своїй майбутній професії. За словами вченого, тексти мають відображати різні функціональні стилі ІМ. Студенти мають працювати не лише з художнім стилем мовлення, а й з публіцистичним, газетним, науковим, науковотехнічним, офіційно-діловим стилями мовлення. Вони мають бути продемонстрованими за допомогою різних типів текстів: інтерв'ю, статті різного характеру, документи, протоколи, наукові статті, короткі інформаційні повідомлення, повідомлення про нові відкриття та досягнення. [15, с.196-197].

Ми погоджуємося з думкою вченого А. В. Крутських [15] і вважаємо, що опрацювання студентами різних стилів мовлення та типів текстів не лише допоможе збагатити їх лексичний запас і зрозуміти вживання різних ЛО в текстах, а й вплине на ефективність процесу навчання та мотивацію студентів до вивчення ІМ.

Аналізуючи дослідження вищезазначених вчених та спираючись на їх ідеї, ми визначили принципи відбору автентичних текстів для формування англомовної ЛК у читанні.

Перш за все автентичний матеріал має бути підібраним зважаючи на вік студента, відповідати його індивідуальним особливостям та рівню психологічної підготовки.

По-друге, ПТ має містити англомовну лексику, що відповідає темам, запропонованим навчальною програмою, та відповідати цілям навчання. Лексичний матеріал має бути спрямованим на його використання у майбутній професійній діяльності студентів. Важливим фактором є те, що тексти слід відбирати з урахуванням інших матеріалів, котрі будуть вивчатися протягом року. У такому випадку тексти і матеріали будуть пов'язаними між собою та містити лексику, котра буде повторюватися, а отже й запам'ятовуватися. Студенти матимуть змогу повторювати лексичний матеріал у логічній послідовності, що у подальшому ефективно впливатиме на процес формування англомовної ЛК.

По-третє, текст має знайомити студентів із культурою, традиціями та реаліями життя носіїв мови, що вивчається. На нашу думку, автентичні матеріали, що містять цю складову, допомагають не лише дізнатися більше про країну, а й психологічно налаштовують студентів на спілкування з іноземцями та використання вивченої лексики у майбутньому.

Наступним принципом ми визначаємо відповідність тексту рівню володіння студентами ІМ. Автентичний текст має містити посилену для них лексику та бути зрозумілим у процесі читання. Більшість іноземних слів має бути знайомою, а нові ЛО мають бути зрозумілими для студентів у контексті їх використання. Важливим принципом відбору автентичних матеріалів ми вважаємо інформативність тексту та відповідність інтересам студентів. Інформація, що подається в тексті має задовольняти їх потреби у пізнанні, викликати певні емоції, зацікавлювати та мотивувати до вивчення ІМ. Автентичні тексти мають містити терміни, з котрими студенти будуть працювати у майбутньому, розкривати проблеми у професійній сфері, а також способи їх вирішення. З цього випливає, що майбутні викладачі набуватимуть лексичних знань, котрі зможуть застосовувати у професійній діяльності. На нашу думку, цей критерій відіграє значну роль, адже студенти стають зацікавленими у вивченні ІМ, що підвищує рівень ефективності навчання.

Останнім принципом відбору текстів ми виділяємо їх оформлення, оскільки цей фактор допомагає студентам швидше зрозуміти тип тексту, його характер та підготуватися до сприйняття інформації. Такий фактор також допомагає запам'ятати прочитану інформацію швидше.

Під час педагогічної практики, нами було використано такі тексти з підручника:

THE BRITISH BROADCASTING

All British broadcasting is based on the tradition that it is a public service **accountable to** the people through Parliament. Two public bodies - The British Broadcasting Corporation (BBC) and the Independent Broadcasting Authority (IBA) – **provide television and radio services; they work to broad requirements and objectives placed on them by Parliament.** The Home Secretary regulates broadcasting generally, is answerable to Parliament on broad policy questions, and may issue directions on a number of technical and other matters.

Television viewing is by far the most popular leisure pastime in Britain. Average viewing time per person is nearly 24 hours a week. Households with television must buy a licence each year; they cost £12 for black and white and £ 34 for colour.

The constitution and finances of the BBC **are governed by** the Royal Charter and a Licence and Agreement. The Corporation of 12 governors (each appointed by the Queen on the advice of the Government and including separate governors for Scotland, Wales and Northern Ireland), is responsible for all aspects of broadcasting. Committees advise them on a wide range of matters including the social effects of television, religious broadcasting, music, agriculture, schools broadcasting, further education, programmes for immigrants, science and engineering and charitable appeals. The governors appoint the Director General who is chairman of the BBC's board of management.

The IBA's constitution and finances are governed by statute. Its members (three of whom have responsibility for Scotland, Wales and Northern Ireland) are appointed by the Home Secretary. The IBA does not produce radio or television programmes; these are provided by commercial programme companies. Its main functions are to appoint the companies, supervise programme arrangements, control advertising and build, own and operate transmitting stations. The chief executive officer of the IBA,

the Director General, **is supported by headquarters** and regional office staff covering all technical and administrative services.

Fifteen television programme companies hold contracts to provide television programmes in the 14 independent television regions.

In consultation with the IBA, each company plans the content of the programmes to be broadcast in its area. These are produced by the company itself and by other programme companies or purchased from elsewhere.

Four television channels are in operation. Through coordinated planning on its two services the BBC **caters simultaneously for people of different interests.** BBC-1 presents more programmes of general interest, such as light entertainment, sport, current affair, children's programmes, while BBC-2 **places greater emphasis on** minority interests, providing a larger element of documentaries, travel programmes, serious drama, music, and international films.

BBC radio has four national channels. Radio 1 provides a programme of pop music, while radio 2 provides light entertainment and music as well as being the principal channel for the coverage of sport. Radio 3 provides mainly classical music and in the evening also offers adult education programmes. Radio 4 is the main speech programme, providing the principal news and information service.

The BBC External Services broadcast by radio to most countries overseas, using English and many other languages. The language in which the External Services broadcast and the length of time each is on the air are prescribed by the Government. Radio for overseas is also produced by the radio services of the Central Office of Information (COI).

What exactly is the Internet?

Research on dividing information into packets and **switching them from computer to computer** began in the 1960s. The U.S. Department of Defence Advanced Research Projects Agency (ARPA) funded a research project that created a packet switching network known as the ARPANET. ARPA also funded research projects that produced two satellite networks. In the 1970s ARPA was

faced with a dilemma: each of its networks had advantages for some situations, but each network **was incompatible** with the others. ARPA focused research on ways that networks could be interconnected, and the Internet was envisioned and created to be an interconnection of networks.

The Internet technology was developed principally by American computer scientists Vinton Cerf in 1973 as part of an ARPA project managed by American engineer Robert Kahn.

In 1989 many of these technologies were combined to create the World Wide Web. Initially designed to aid communication among physicists who worked in widely separated locations, the Web became immensely popular and eventually replaced other tools. Also during the 1980s, the U.S. government began to **lift restrictions** on who could use the Internet, and commercialization of the Internet began. In the early 1990s, with the users no longer restricted to the scientific or military communities, the Internet **quickly expanded** to include universities, companies of all sizes, libraries, public and private schools, local and state governments, individuals, and families.

A sprawling and loosely organized computer communications network made up of many smaller networks patched together, Internet is owned and controlled by no single entity.

Several **technical challenges** must be **overcome** if the Internet is to continue growing at the current phenomenal rate. The **primary challenge**

is to create enough capacity to accommodate increases in traffic. **Internet traffic is increasing** as more people become Internet users and existing users send ever greater amounts of data.

The Post-industrial Age is the information age, and the means to acquire, store, manipulate and use information will lead to success and power. That is why electronic transfer of information is so important to education. Moreover, since electronic communications are global, this technology **creates many opportunities for cultural and linguistic exchange**, impacting on language education and our roles as language teachers and cultural ambassadors.

2.2. Комплекс вправ для формування англомовної лексичної компетентності у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань у студентів 2-го курсу

Комплекс вправ для формування англомовної ЛК у читанні в майбутніх викладачів англійської мови має бути спрямований на оволодіння студентами лексичними знаннями, лексичними навичками та лексичною усвідомленістю. Розробляючи вправи, ми користувалися рекомендаціями вчених Н. К. Скляренко [17;40] та Н. М. Тарасюк [30].

Згідно з Н. К. Скляренко[25, с.3] усі вправи, незалежно від рівня їх складності, мають складатися з таких обов'язкових компонентів:

1. Завдання.
2. Виконання завдання.
3. Контроль.

Комплекс розроблених нами вправ має допомагати студентам другого курсу оволодіти такими лексичними навичками, як:

1. навичка впізнавання ЛО та їх розрізнення
2. навичка співвіднесення слова АМ та якогось об'єкта чи явища
3. навичка мовної здогадки про слово
4. з'єднання ЛО у процесі формування фразової та понадфразової єдності АМ

Важливим компонентом англомовної ЛК є лексична усвідомленість. Як стверджує С. В. Смоліна [17, с.217] у процесі виконання розробленого нами комплексу вправ студенти мають ознайомитися з такими аспектами лексичної усвідомленості та бути здатними:

1. розпізнавати англомовні ЛО, усвідомлювати процес їх утворення та вживання
2. обдумувати процес формування своєї власної англомовної ЛК

3. усвідомлювати наявність безеквівалентної лексики в АМ, сталих виразів та мовних кліше
4. аналізувати особливості процесу запам'ятовування та обробки лексичної інформації
5. аналізувати своє мовлення АМ та робити висновки
6. обдумувати лексичну сторону прочитаних текстів та розвивати контекстуальну здогадку

Спираючись на дослідження Н. М. Тарасюк [30, с.96-102], ми визначили таку підсистему вправ для формування англомовної ЛК у читанні. Вона складається з трьох підгруп вправ:

1. Підгрупа вправ на ознайомлення з новими ЛО.
2. Підгрупа вправ на формування рецептивних лексичних навичок на рівні: слова, словосполучення, речення.
3. Підгрупа вправ на формування рецептивних лексичних навичок на рівні понадфразової єдності.

Згідно з зазначеною підсистемою нами розроблено комплекс вправ для формування англомовної ЛК у читанні за допомогою інтерактивних тестових завдань для студентів другого курсу.

За словами вченої Л. П. Павлової [20, с.45-46] до основних етапів роботи над формуванням ЛК можна віднести:

1. Ознайомлення з новим матеріалом.
2. Тренування ЛО у вживанні.
3. Розвиток навичок використання лексики у різних видах мовленнєвої діяльності.

Вважаємо що комплекс вправ, спрямований на формування рецептивної англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань, має реалізуватися у декілька етапів.

Слідом за Л. П. Павловою [20] та Н. М. Тарасюк [30], ми виділяємо наведені нижче етапи.

На першому етапі студентам необхідно набувати лексичних знань про нову ЛО. Вони знайомляться з графічним зображенням слова та його значенням. За твердженнями Л. П. Павлової відбувається процес розкриття форми англomовної ЛО та пояснюється вживання у мовленні. Саме на першому етапі відбувається накопичення первинної або ж сенсорної інформації про нове слово [20, с.46].

На другому етапі студенти мають впізнавати письмову форму слова та співвідносити її із значенням, використовувати словотворчу здогадку, а також контекстуальну здогадку. За словами Н. М. Тарасюк [30], мовленнєві дії з ЛО майбутніх викладачів мають активізуватися на різних рівнях. У нашій роботі ми пропонуємо детально розглянути рівень слова, словосполучення та речення.

На наступному етапі продовжується процес формування рецептивних лексичних навичок та відбувається активізація мовленнєвих дій на рівні тексту. Для реалізації зазначених етапів нами розроблено комплекс вправ для формування англomовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань з теми “Засоби масової інформації” для студентів другого курсу.

Для реалізації зазначених етапів нами розроблено комплекс вправ для формування англomовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань до теми “Засоби масової інформації” для студентів другого курсу.

Підгрупа вправ 1. Вправи на ознайомлення з новими ЛО

Вправа 1. Інструкція: Match the words to their definitions.

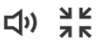
Режим доступу: <https://wordwall.net/uk/resource/36922398/the-british-broadcasting>

0:05

external service	<input type="text"/>	the main building or offices used by a large company or organization
to supervise	<input type="text"/>	relating to giving help to the poor
to regulate	<input type="text"/>	to choose someone for a position or a job
statute	<input type="text"/>	the way in which something is organized
headquarters	<input type="text"/>	when a subject or event is reported on television or radio , or in newspapers
charitable	<input type="text"/>	relating to foreign countries
programmes arrangement	<input type="text"/>	a law passed by a parliament, council etc. and formally written down.
to appoint	<input type="text"/>	an official document giving you permission to own or to do something
a licence	<input type="text"/>	to provide a particular group of people with the things they need or want
coverage	<input type="text"/>	to be in charge of an activity or person and make sure that things are done in the correct way
broadcasting	<input type="text"/>	to control an activity or process especially by rules
to cater for	<input type="text"/>	the business of making television and radio programmes

Здати Відповіді

Вправа 2. Інструкція: Match the words with pictures to their definitions.

Режим доступу: <https://wordwall.net/uk/resource/36370845/newspapers-b1-b2>

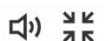
0:04

<input type="text"/>	entertaining newspaper about stars and rumors	<input type="text"/>	movement to and fro or around something
<input type="text"/>	a group of people that is united by common interests in reading	<input type="text"/>	a special characteristic of something
<input type="text"/>	judging somebody, being based on particular features of this person; being unobjective	<input type="text"/>	front page, where is situated the most significant piece of information
<input type="text"/>	adding of something; giving extra elements/details	<input type="text"/>	serious newspaper that contains the main information about current affairs
<input type="text"/>	a shocking or appalling title on the first page	<input type="text"/>	a person that writes the columns with information

Здати Відповіді

**Підгрупа вправ 2 на формування рецептивних лексичних навичок на рівні:
слова, словосполучення, речення**

Вправа1 Інструкція: Match the phrases in the columns to form word combinations.

Режим доступу: <https://wordwall.net/uk/resource/37773408/broadcasting>

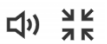
0:10

minority	a public	further	provide	broad	a board of	leisure	administrative
broadcasting	length of	charitable	average	light	external	coverage of	

____	television and radio services	____	management
____	pastime	____	sport
____	time	____	interests
____	Services	____	services
____	policy questions	____	authority
____	entertainment	____	appeals
____	service	____	education
____	viewing time		

Здати Відповіді

Вправа 2. Інструкція: Fill in the blanks in the sentences with the suitable words.

Режим доступу: <https://wordwall.net/uk/resource/37773549/what-is-the-internet>

0:11

switching information from computer to computer	imposing restrictions on using internet	overcome technical challenges	be incompatible	face with a dilemma	create many opportunities for cultural and linguistic exchange	Internet traffic is so increasing	primary challenge	quickly expanding
---	---	-------------------------------	-----------------	---------------------	--	-----------------------------------	-------------------	-------------------

- To create the Internet technology the researches had to .
- The Internet becomes extremely popular in our country and that today almost every company has its own site.
- With the servers are often down.
- E-commerce is the result of as initially the Internet was designed for military and scientific purposes.
- When the first computers were invented it was next to impossible to imagine .
- of this research is developing wireless Internet technologies.
- I always while buying modern appliances: whether to buy powerful and fashionable one or the same but of simple design.
- As the Internet becomes a global phenomenon, one of its main functions is .
- It's better to buy both a computer and a printer manufactured by the same company as they could .

Здати Відповіді

Також було створено інтерактивний тест на платформі Kahoot! для закріплення вивчених ЛО з теми «Засоби масової інформації». Режим доступу: <https://create.kahoot.it/details/9023741f-248b-4901-9b45-318b4c71df55>

The screenshot displays the Kahoot! quiz interface for a quiz titled "Mass Media". The quiz consists of three multiple-choice questions. The first question asks for a synonym for "computer addict". The second question asks for a synonym for "education policy". The third question asks for a synonym for "directives and statutes".

Question	Options	Correct Answer
1 - Quiz I guess she has become a computer addict: she spends hours every day just..... the Net.	designating surfing catering browsing	surfing
2 - Quiz Today's education policy consists in the line that every school should aim to..... for children of all abilities.	cater designate surf communicate	designate
3 - Quiz The St. Petersburgof the National Republican Party produces directives and statutes recognized by the Party members	licence security counterpart headquarters	headquarters

The screenshot displays the Kahoot! quiz interface for three puzzle questions. Each question asks for a word that fits a given definition.

Question	Options	Correct Answer
12 - Puzzle something that you think is true even though you are not certain and cannot prove it	sup pos it ion	pos
13 - Puzzle the sets of programs that you put into a computer when you want to do particular jobs	so ft wa re	ft
14 - Puzzle taking action or making changes that you have officially decided should happen	im plem enta tion	tion

Розроблений комплекс вправ для формування у майбутніх вчителів англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань нами було використано у процесі навчання студентів під час педагогічної практики. У

наступному підрозділі опишемо модель організації навчального процесу з використанням розробленої підсистеми вправ

2.3. Модель освітнього процесу з формування англомовної лексичної компетентності у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань у студентів 2-го курсу

Наша модель організації процесу навчання забезпечує ефективне використання розробленого нами комплексу вправ для формування англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань.

За твердженнями вченої В. В. Черниш модель навчання – це «складна система, узагальнений образ навчально-педагогічного процесу, що складається і наочно ілюструє певні взаємопов'язані елементи й блоки та де за допомогою спеціально організованої навчальної діяльності у студентів формується відповідна професійна компетентність» [34, с.151].

Такі науковці, як Е. Г. Азімов та А. М. Шукін зазначають, що модель навчання – це індивідуальна інтерпретація методу навчання, реалізована на заняттях викладачем, яку можливо застосувати до конкретних цілей та умов навчання. Як стверджують вчені, модель навчання являє собою ланку, що передає наше уявлення про навчальну діяльність на науково-емпіричному рівні [1, с.145-146].

Під час розробки моделі освітнього процесу за словами вченої Н. М. Тарасюк слід враховувати такі чинники, як мету навчання, засоби навчання, суб'єкт навчання, етапність організації навчального процесу та відповідність сучасній системі навчання англійської мови [30, с.136].

Дослідниця А. В. Палецька-Юкало у процесі створення моделі навчального процесу рекомендує визначити об'єкт вивчення, ступінь навчання, навчальну дисципліну, розподіл годин відповідно до навчального плану, тематику, контроль результатів та реалізацію розробленої методики в умовах системи навчання [21, с.149]. Ми вважаємо, що ці критерії необхідно враховувати у процесі створення моделі освітнього процесу з формування англомовної ЛК у читанні з

використанням інтерактивних тестових завдань для забезпечення ефективності навчання.

Метою навчання є формування англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань в майбутніх викладачів АМ.

Об'єктом навчання є процес формування англомовної ЛК з використанням інтерактивних тестових завдань у майбутніх вчителів АМ.

Суб'єктами навчання є студенти 2-го курсу, котрі навчаються за напрямом 014.02 Середня освіта. Мова і література (англійська). Навчання студентів за цією спеціальністю триває чотири роки і студенти отримують ступінь бакалавра та кваліфікацію вчителя АМ.

Студенти другого курсу мають дисципліну «Практика усного і писемного мовлення англійської мови». Вона є нормативною практичною мовною навчальною дисципліною, вивчення якої спрямовано на формування фахової англомовної комунікативної компетентності (АКК) майбутніх філологів, викладачів, фахівців з методики навчання іноземних мов на рівні володіння мовою B2+ (незалежний користувач) відповідно до рекомендацій Ради Європи (РРЕ).

Засобами навчальної діяльності є розроблені англомовні навчально-методичні матеріали.

До змісту навчання слід віднести розроблену нами підсистему вправ для формування англомовної ЛК у читанні з використання інтерактивних тестових завдань та створений на її основі комплекс вправ для студентів другого курсу.

Для того, щоб реалізувати дану модель у кредитно-модульній системі навчання ми керувалися розподілом годин, рекомендованим навчальним планом Київського національного лінгвістичного університету, де проводилося пробне навчання як складова нашого дослідження. У процесі розробки навчальної програми для формування англомовної ЛК у майбутніх вчителів англійської мови ми використовували робочу програму з дисципліни «Практика усного і писемного

мовлення англійської мови» [22], враховували модульну структуру курсу навчання, основні організаційні форми навчання АМ, кількість годин, передбачену на вивчення АМ студентами 2-го курсу КНЛУ.

За робочою програмою, навчальна дисципліна «Практика усного і писемного мовлення» складається з 2 модулів і на її вивчення у ЗВО відведено 360 год. Тобто, у III семестрі академічне навантаження студентів з АМ становить 180 годин та 180 годин в IV семестрі. На самостійну роботу студенти другого курсу мають витратити 156 годин, що становить 78 годин у III семестрі та 78 годин у IV семестрі. Отже, на аудиторну роботу відводиться 204 години за навчальний рік, а саме 102 години у III семестрі та 102 годин у IV семестрі відповідно. За цей проміжок часу вивчення АМ студенти другого курсу мають оволодіти різними видами мовленнєвої діяльності, а саме читанням, письмом, говорінням та аудіюванням [22]. З цього можна зробити висновок, що на розвиток умінь у читанні відводиться 25% часу, котрий присвячений вивченню АМ. Таким чином, на процес читання в кожному семестрі відводиться 45 годин. Це становить 25 годин під час аудиторної роботи та 20 годин позааудиторної роботи студентів.

У III семестрі студенти другого курсу Київського національного лінгвістичного університету вивчають такі теми: «Засоби масової інформації» та «Театр». На вивчення кожної теми відводиться 68 годин, що становить 36 години аудиторної роботи та 32 годин самостійної роботи. У такому випадку, вивчаючи тему «Засоби масової інформації», на розвиток умінь читання студенти другого курсу мають витратити 9 годин роботи у аудиторії та 8 годин самостійної підготовки.

За розробленою нами моделлю освітнього процесу, ми пропонуємо відводити 50 години в семестр на оволодіння такою мовленнєвою діяльністю, як читання і пропонуємо витратити на її вдосконалення 20 хвилин практичного заняття (25% часу). В межах цього часу мають формуватися і лексичні навички в читанні.

Вищеописана модель навчання було реалізовано на другому курсі. На початковому етапі студентам пропонується виконати вхідний інтерактивний тест,

за результатами якого визначався рівень сформованості англомовної ЛК у читанні до використання інтерактивних тестових завдань. Об'єктом навчання у даному випадку є лексичні знання та лексичні навички студентів у читанні. Об'єктом контролю є рівень засвоєння набутих лексичних знань та навичок у читанні.

На початковому етапі студентам подається нова лексика, демонструються способи роботи з новим лексичним матеріалом та способи введення лексичних одиниць.

На основному етапі навчання студенти працюють над новим лексичним матеріалом за допомогою інтерактивних тестових завдань. Вони виконують інтерактивні вправи, котрі допомагають їм сформувати лексичні навички на рівні слова, словосполучення, речення, а також понадфразової єдності, витрачаючи на це рекомендований час, що відводиться на формування лексичних навичок у читанні. За допомогою розроблених нами вправ студенти мають змогу не лише вдосконалювати англомовну ЛК, а й тренувати автоматизацію дій з лексичним матеріалом, розвивати гнучкість мислення та контекстуальну здогадку, набувати професійних вмінь роботи з англомовним матеріалом.

На завершальному етапі студентам пропонується виконати вихідний тест, спрямований на оцінювання їх рівень сформованості англомовної ЛК з теми «Засоби масової інформації». Вони матимуть змогу проаналізувати ефективність використання інтерактивних тестових завдань у процесі вивчення АМ, що буде корисним досвідом для майбутніх вчителів. Викладач оцінює рівень сформованості англомовної ЛК студентів та надає їм необхідні рекомендації.

Отже, описана модель освітнього процесу з формування англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань відповідає, на нашу думку, вимогам кредитно-модульної системи. Слід зазначити, що ефективність розробленої та описаної нами моделі освітнього процесу для студентів другого курсу була перевірена за допомогою пробного навчання.

Висновки до другого розділу

Отже, формування англомовної ЛК у читанні за допомогою використання інтерактивних тестових завдань має проводитися у три етапи.

На першому етапі існує необхідність визначити рівень сформованості англомовної ЛК у читанні в майбутніх вчителів АМ за допомогою вхідного тесту. Також, на цьому етапі ми пропонуємо введення нової англомовної лексики.

На другому етапі у студентів другого курсу формують лексичні навички на рівні слова, словосполучення, речення та тексту. Крім того, студенти удосконалюють свої лексичні навички, а також тренують пам'ять, її гнучкість, мовну та контекстуальну здогадку, здобувають професійних умінь роботи з автентичним матеріалом.

На третьому етапі роботи студенти другого курсу можуть об'єктивно оцінити рівень сформованості в них англомовної ЛК у читанні, виконуючи вихідний тест. Майбутні викладачі аналізують власні результати з викладачем та ставлять наступні цілі у формуванні англомовної ЛК.

Розроблений нами комплекс вправ для формування англомовної рецептивної лексичної компетентності включає три підгрупи вправ, а саме:

1. Підгрупа вправ на ознайомлення з новими ЛО.
2. Підгрупа вправ на формування рецептивних лексичних навичок на рівні : слова, словосполучення, речення.
3. Підгрупа вправ на формування рецептивних лексичних навичок на рівні понадфразової єдності.

Ми також розробили модель освітнього процесу з формування англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань, що передбачає реалізацію розробленого комплексу вправ. У наступному розділі буде описано пробне навчання з перевірки ефективності розробленої нами методики формування англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань.

РОЗДІЛ 3. ПРОБНЕ НАВЧАННЯ З ПЕРЕВІРКИ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЧИТАННІ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

3.1. Підготовка пробного навчання

У першому та другому розділах було обґрунтовано та розроблено методику формування англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань. Для перевірки ефективності використання інтерактивних тестових завдань у процесі навчання АМ ми скористалися методом пробного навчання.

За С. Ю. Ніколаєвою пробне навчання – це дослідження, під час якого викладач, котрий здійснює наукове дослідження, має використати свою педагогічну інтуїцію та проявити ерудованість. Слід зазначити, що у процесі пробного навчання реалізується евристичний підхід, оскільки викладач має дослідити сформовану гіпотезу [17, с.46].

Ми організовували і проводили пробне навчання у I семестрі 2022-2023 року під час педагогічної практики в Київському національному лінгвістичному університеті. Тривалість пробного навчання складала 18 академічних годин, тобто 9 практичних занять. У пробному навчанні взяли участь студенти другого курсу, факультету германської філології і перекладу, групи СОа 14-21, спеціалізації «Середня освіта. Мова і література (англійська)». У групі, де проводилося пробне навчання, навчаються 16 студентів.

Метою пробного навчання була перевірка ефективності розробленої нами методики формування англомовної ЛК у читанні за допомогою інтерактивних тестових завдань у майбутніх вчителів АМ.

Для того, щоб перевірити успішність розробленої нами методики під час пробного навчання ми поставили перед собою наступні завдання:

1. розробка гіпотези пробного навчання;

2. розробка та проведення вхідного тестування для визначення рівня сформованості англомовної ЛК у читанні за допомогою використання інтерактивних тестових завдань;
3. розробка комплексу вправ для формування англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань;
4. проведення вихідного тесту для визначення рівня сформованості англомовної ЛК у читанні за допомогою використання інтерактивних тестових завдань після використання розробленого комплексу вправ;
5. проведення аналізу пробного навчання, інтерпретація його результатів та підбиття підсумків.

Ми виділили три етапи пробного навчання, такі як:

1. Організація пробного навчання;
2. Реалізація пробного навчання;
3. Аналіз пробного навчання та інтерпретація результатів.

Під час першого етапу нам вдалося визначити мету пробного навчання, розробити його гіпотезу, створити вхідний та вихідний тести, розробити необхідний комплекс вправ та розробити критерії оцінювання рівня сформованості англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань в студентів другого курсу.

Було розроблено гіпотезу пробного навчання, яка була основана на теоретичних положеннях та методичній розробці навчання майбутніх вчителів АМ, які ми описали у перших двох розділах нашої роботи. Гіпотеза пробного навчання сформульована таким чином: формування англомовної ЛК у студентів другого курсу буде ефективнішим за умов використання розробленого комплексу вправ з використанням інтерактивних тестових завдань у читанні. Для перевірки гіпотези, ми поставили перед собою наступні завдання:

1. провести вхідне тестування, щоб визначити рівень сформованості англомовної ЛК в читанні у студентів другого курсу за допомогою розробленого комплексу вправ з використанням інтерактивних тестових завдань та мати можливість порівняти його з рівнем, сформованим після пробного навчання;
2. провести пробне навчання із застосуванням розробленого нами комплексу вправ з метою перевірити ефективність розробленої нами методики формування англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань;
3. провести вихідне тестування, щоб визначити рівень сформованості англомовної ЛК по завершенню пробного навчання у майбутніх вчителів АМ;
4. зробити аналіз результатів пробного навчання та інтерпретувати їх;
5. підвести підсумки пробного навчання, сформулювати рекомендації щодо його проведення та зробити висновки, котрі стосуються розробленої нами методики формування англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань.

У таблиці 3.1 ми представили структуру проведеного нами пробного навчання.

Таблиця 3.1

	Етапи пробного навчання	Дата проведення	Кількість занять	Завдання етапів
1	Зріз до пробного навчання	03.10.2022	1	Визначити рівень сформованості англомовної ЛК у читанні за допомогою інтерактивних тестових завдань у майбутніх викладачів АМ до використання розробленої нами методики.

Продовження табл. 3.1

2	Пробне навчання	03.10.22- 19.10.22	7	Провести пробне навчання з використанням розробленого нами комплексу вправ та сформувавши у студентів другого курсу необхідну компетентність.
3	Зріз після пробного навчання	20.10.11	1	Визначити рівень сформованості у майбутніх викладачів АМ англomовної ЛК у читанні за допомогою використання інтерактивних тестових завдань після пробного навчання.

Об'єктами контролю є навички впізнавання форми ЛО та співвіднесення її на рівні слова, словосполучення і речення, впізнавання ЛО та співвіднесення зі значенням на рівні тексту, використання мовної здогадки. Відповідно до виділених нами лексичних навичок, які є об'єктами контролю, ми виділили такі критерії оцінювання рівня сформованості ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань:

1. правильність розуміння ЛО на рівні слова;
2. правильність розуміння ЛО на рівні словосполучення;
3. правильність розуміння ЛО на рівні речення;

Для перевірки рівня сформованості англomовної ЛК у читанні за допомогою інтерактивних тестових завдань ми розробили вхідний і вихідний тести на платформі Всеосвіта, котрі було використано у період пробного навчання. Вхідний

тест був розроблений відповідно до теми, яку студенти почали вивчати на початку навчального року, а саме: “Засоби масової інформації”. Вихідний тест базувався на тій же самій темі “Засоби масової інформації”, яку студенти закінчили вивчати на кінець пробного навчання. Обидва тести були ідентичні за змістом завдань.

Максимальна кількість балів, котру студенти другого курсу мали набрати за тест, становила 5.

Вміст тесту:

ЗАПИТАННЯ №1 з полем для вводу відповіді	Балів: 5%
Translate: Громадська служба	
Правильна відповідь:	
public service	

ЗАПИТАННЯ №2 з полем для вводу відповіді	Балів: 5%
Translate: давати вказівки	
Правильна відповідь:	
issue directions	

ЗАПИТАННЯ №3 з полем для вводу відповіді	Балів: 5%
Translate: бути в ефірі	
Правильна відповідь:	
to be on the air	

ЗАПИТАННЯ №4   з полем для вводу відповіді

Балів: 5%

Translate:

подолати технічні труднощі

Правильна відповідь:

overcome technical challenges

ЗАПИТАННЯ №5   з полем для вводу відповіді

Балів: 5%

Translate:

зіткнутися з дилемою

Правильна відповідь:

face with a dilemma

ЗАПИТАННЯ №6   з полем для вводу відповіді

Балів: 5%

Translate:

the Home Secretary

Правильна відповідь:

міністр внутрішніх справ

ЗАПИТАННЯ №7   з полем для вводу відповіді

Балів: 5%

Translate:

governor

Правильна відповідь:

губернатор

ЗАПИТАННЯ №8   з полем для вводу відповіді

Балів: 5%

Translate:

primary challenge

Правильна відповідь:

першочергове завдання

ЗАПИТАННЯ №9   з полем для вводу відповіді

Балів: 5%

Translate:

current affairs

Правильна відповідь:

поточні справи

ЗАПИТАННЯ №10   з полем для вводу відповіді Балів: 5%

Translate:

be incompatible

Правильна відповідь:

бути несумісним

ЗАПИТАННЯ №11   з полем для вводу відповіді Балів: 5%

Provide a definition:

broadcasting

Правильна відповідь:

the business of making television and radio programmes

ЗАПИТАННЯ №12   з полем для вводу відповіді Балів: 5%

Provide a definition:

a licence

Правильна відповідь:

an official document giving you permission to own or to do something

ЗАПИТАННЯ №13   з полем для вводу відповіді

Балів: 5%

Provide a definition:

external service

Правильна відповідь:

relating to foreign countries

ЗАПИТАННЯ №14   з полем для вводу відповіді

Балів: 5%

Provide a definition:

ISP

Правильна відповідь:

company that gives you access to the Internet and offers news pages, shopping, etc.

ЗАПИТАННЯ №15   з полем для вводу відповіді

Балів: 5%

Provide a definition:

spam

Правильна відповідь:

unwanted web pages (e.g. advertisements) sent to you via the Internet

ЗАПИТАННЯ №16

   з полем для вводу відповіді

Балів: 5%

Translate the sentence:

Британське радіомовлення – це громадська служба, яка звітує перед Парламентом.

Правильна відповідь:

British Broadcasting Corporation is a public service that is answerable to Parliament.

ЗАПИТАННЯ №17

   з полем для вводу відповіді

Балів: 5%

Translate the sentence:

Структура та фінансування BBC регулюються королівським уставом (хартією) та ліцензією.

Правильна відповідь:

The constitution and finances of the BBC are governed by the Royal Charter and Licence.

ЗАПИТАННЯ №18

   з полем для вводу відповіді

Балів: 5%

Translate the sentence:

Я підписалася на групу новин і додала в закладки, щоб завжди бути в курсі подій.

Правильна відповідь:

I subscribed to the newsgroup and bookmarked it to keep up to date.

Необхідно зазначити, що вхідний і вихідний тести перевірялися автоматично на платформі Всеосвіта.

3.2.Хід і результати пробного навчання

Студентам другого курсу спеціалізації «Середня освіта (мова і література англійська)» пропонувалося пройти вхідне і вихідне тестування. Метою проведення тестів було визначення рівня сформованості англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань у майбутніх вчителів АМ та порівняння результатів.

Ми спиралися на метод виведення середнього коефіцієнта навченості, створений В. П. Безпальком. За словами дослідника, достатнім рівнем сформованості умінь можна вважати коефіцієнт навченості 0,7 або більше [5, с.52-69].

Формула, якою ми користувалися для виведення коефіцієнту навченості має вигляд: $K = Q/N$, де K – це коефіцієнт навченості, Q – це кількість балів, які студент отримав за правильні відповіді, а N – це максимальна кількість балів, котру міг набрати студент [5, с.52-69].

Для досягнення поставленої нами мети, а саме перевірки рівня сформованості англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань, ми порівняли результати вхідного і вихідного тестів. Результати тестів ми наведено у таблиці, де якнайкраще можна продемонструвати прогрес студентів. Таблиця 3.3 містить зібрані нами дані, розподілені за трьома факторами: результати вхідного тесту, результати вихідного тесту та приріст.

Таблиця 3.3

Результати пробного навчання

№	Прізвище, ім'я, по- батькові студента	Кількість балів, отриманих за вхідний тест (коефіцієнт навченості)	Кількість балів, отриманих за вихідний тест (коефіцієнт навченості)	Приріст коефіц. навч.
1	Березова Дарина	2(0,4)	3(0,6)	0,2
2	Деркач Владислав	2(0,4)	3(0,6)	0,2
3	Єременко Нікіта	2(0,4)	3(0,6)	0,2
4	Компанець Ангеліна	2(0,4)	3(0,6)	0,2
5	Крахмаленко Олег	2(0,4)	3(0,6)	0,2
6	Ліхтанська Тетяна	3(0,6)	4(0,8)	0,2
7	Малащук Маргарита	3(0,6)	4(0,8)	0,2
8	Олійник Ірина	3(0,6)	4(0,8)	0,2
9	Плєшкова Анна	3(0,6)	4(0,8)	0,2
10	Полосенко Юлія	3(0,6)	3(0,6)	0
11	Росновська Анна	3(0,6)	3(0,6)	0
12	Селюк Каріна	3(0,6)	4(0,8)	0,2
13	Скорик Вікторія	5(1)	5(1)	0
14	Степанець Олександра	3(0,6)	4(0,8)	0,2
15	Столяр Інна	3(0,6)	3(0,6)	0
16	Тимченко Марина	4(0,8)	5(1)	0,2
	Загальний середній показник	45:16=2,8(0,56)	58:16=3,6(0,72)	0,16

Таблиця 3.3 демонструє, що загальний середній показник збільшився на 0,16. Необхідно зазначити, що студенти другого курсу продемонстрували достатньо високий рівень володіння АМ. Зважаючи на отримані нами дані, за доволі невеликий проміжок часу майбутнім вчителям вдалося покращити свої результати у процесі формування англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань.

За отриманими результатами, ми можемо стверджувати, що сформульована нами у попередньому розділі гіпотеза є підтвердженою, а мета досягнутою. Розроблена методика може зробити процес вивчення АМ ефективним та значно підвищити рівень сформованості англомовної ЛК у майбутніх вчителів АМ.

Отже, отримані результати свідчать про ефективність розробленої нами методики формування англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань. На основі здійснених нами досліджень, ми рекомендуємо впровадження розробленої нами методики у процес навчання для підготовки майбутніх вчителів АМ.

3.3.Методичні рекомендації щодо формування англомовної лексичної компетентності у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань у студентів 2-го курсу

Виходячи з підсумків нашого дослідження та отриманих даних, щодо ефективності розробленої нами методики, ми сформулювали методичні рекомендації для формування англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань.

По-перше, слід звертати увагу на структуру англомовної ЛК, яку ми детально описали у першому розділі. Її складниками є лексичні знання, лексичні навички та лексична усвідомленість. Усі ці фактори є надзвичайно важливими і мають безпосередній вплив на ефективність вивчення АМ.

По-друге, етапи формування англомовної ЛК є важливим чинником. Послідовність викладання матеріалу та приділення достатньої уваги поетапності процесу навчання мають забезпечити позитивні результати та оптимізувати процес вивчення англомовної лексики. Студенти другого курсу мають розуміти, що для успішного формування англомовної ЛК, вони мають поступово набувати навичок та знань з лексики. Під час перших занять викладачеві необхідно пояснити етапи формування ЛК, які ми докладно описали у першому розділі. Протягом усієї роботи викладач разом із студентами мають чітко дотримуватися етапів та добиватися поставлених цілей.

У Робочій програмі дисципліни «Практика усного і писемного мовлення англійської мови» [22], розробленій для студентів другого курсу Київського національного лінгвістичного університету, зазначено, що студенти мають оволодіти АМ на рівні B2+. З цього випливає, що на першому курсі навчання рівень володіння АМ студентів має відповідати рівню B2.

Викладач повинен також звернути увагу студентів на те, що вони працюють з автентичними текстами і в них можуть виникати труднощі. У процесі навчання

мають використовуватися автентичні матеріали, оскільки вони мають велику кількість переваг для професійної діяльності майбутніх вчителів.

Важливим у формуванні англomовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань є те, що студенти мають приділяти позааудиторний час на опанування компетентністю та вивчення лексики. Студенти не лише мають нагоду вдосконалити англomовну ЛК, а й здобувають професійних навичок розподілу свого власного часу. У роботі ми запропонували комплекс вправ, який складається з декількох підгруп вправ, що мають використовуватися послідовно для ефективного формування англomовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань.

На останньому занятті модуля, ми пропонуємо проводити тестування, яке дозволяє визначити рівень сформованості англomовної ЛК. Такий підхід допоможе викладачеві скоригувати, вдосконалити методику формування англomовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань та проаналізувати результати разом зі студентами.

Отже, у цьому підрозділі сформульовано методичні рекомендації для викладачів, щодо формування англomовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань у студентів другого курсу. Для забезпечення успішного та ефективного процесу навчання майбутніх викладачів ми рекомендуємо:

1. Чітко визначити мету, цілі та зміст формування ЛК та пояснити їх студентам.
2. Пояснити студентам структуру англomовної ЛК та її складові.
3. Слід мотивувати студентів до вивчення АМ, що у майбутньому сприятиме покращенню процесу навчання.
4. При створенні комплексу вправ слід враховувати поетапність формування англomовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань.

Висновки до третього розділу

У третьому розділі описано проведене пробне навчання, метою якого була перевірка ефективності розробленої нами методики формування англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань у майбутніх вчителів АМ. Ми визначили основні етапи пробного навчання, детально описали процес його проведення, розробили комплекс вправ, вхідний та вихідний тести, провели аналіз отриманих результатів.

Для перевірки ефективності розробленої методики ми провели пробне навчання у студентів другого курсу Київського національного лінгвістичного університету. Пробне навчання складалося з трьох етапів: вхідного тестування, безпосередньо пробного навчання та вихідного тестування.

Результати проведеного пробного навчання підтвердили ефективність використання інтерактивних тестових завдань у процесі навчання АМ. Група, у якій проводилося пробне навчання продемонструвала високі результати та підвищений інтерес до роботи.

Базуючись на результатах дослідження, у третьому підрозділі ми сформулювали методичні рекомендації, які допоможуть майбутнім викладачам формувати у студентів англомовну ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань.

ВИСНОВКИ

Проблема формування англомовної ЛК є важливою на сьогоднішньому етапі розвитку методики навчання іноземних мов. Сучасна методика потребує розробки та використання сучасних технологій та методик формування ІКК. Необхідно зазначити, що актуальність цього питання зумовила вибір теми нашої кваліфікаційної роботи, а саме формування ЛК у читанні у майбутніх вчителів з використанням інтерактивних тестових завдань.

Спираючись на опрацьовані теоретичні джерела, розробивши комплекс інтерактивних вправ для формування англомовної ЛК у читанні, перевіrivши ефективність розробленої нами методики та проаналізувавши результати нашого дослідження, ми можемо зробити наступні висновки:

- 1). В результаті проведеного аналізу теоретичних джерел встановлено, що англомовна ЛК є одним із структурних компонентів ІКК і поділяється на лексичні знання, лексичні навички та лексичну усвідомленість.
- 2). Знання про психолого-педагогічні особливості формування англомовної ЛК є важливими для майбутніх вчителів у процесі вивчення ІМ. У нашій роботі ми охарактеризували такі психічні процеси як пам'ять, мотивація, увага, мислення, сприйняття, емоційний стан та вік студента. На нашу думку, розуміння впливу наведених вище явищ сприяє покращенню результатів навчання та позитивно впливає на вивчення АМ.
- 3). Нами було проаналізовано поняття ІКТ та розглянуто декілька веб-сайтів та платформ для створення інтерактивних тестових завдань.
- 4). Суттєвим фактором, який впливає на ефективність формування англомовної ЛК у читанні, є відбір текстів. Ми дійшли висновку, що при відборі текстів для навчання лексики слід приділяти увагу професійній спрямованості текстів, їх відповідності рівню підготовки студентів та рівню володіння АМ, індивідуальній

зацікавленості майбутніх вчителів та звертати увагу на їхні психологічні особливості та вік.

5). Нами розроблено комплекс інтерактивних вправ, котрий спрямовано на формування англомовної ЛК у читанні студентів другого курсу. Він складається з підгруп вправ, націлених на ознайомлення з новими ЛО, формування рецептивних лексичних навичок на рівні слова, словосполучення, речення та понадфразової єдності.

6). Нами було запропоновано модель навчання англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань, яка базується на основі розроблених нами вправ та відповідає вимогам чинної Програми з англійської мови для студентів другого курсу для запровадження її у процес навчання.

7). Слід зазначити, що ефективність розробленої методики формування англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань було перевірено під час пробного навчання у студентів другого курсу в КНЛУ. За результатами дослідження можна зробити висновок, що використання розробленого комплексу інтерактивних вправ позитивно впливає на процес вивчення АМ.

Отже, можна зробити висновок, інтерактивні тестові завдання є ефективним та результативним засобом формування англомовної ЛК у читанні. Одержані нами результати підтверджують нашу гіпотезу та доводять доцільність використання інтерактивних тестових завдань для формування рецептивної англомовної ЛК.

РЕЗЮМЕ

Ключові слова: майбутні вчителі англійської мови, англомовна лексична компетентність, лексичні знання, лексичні навички, лексична усвідомленість, інтерактивні тестові завдання, підсистема вправ, модель, методика, пробне навчання.

Ця наукова робота концентрується на проблемі формування англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань у майбутніх вчителів англійської мови. Аналіз наукової літератури демонструє, що одним з ефективних способів формування ЛК є використання інтерактивних тестових завдань під час занять з АМ.

Англомовна ЛК визначається як здатність до розпізнавання ЛО, їх розуміння на рівні слова, словосполучення, речення та понадфразової єдності. Складниками є лексичні знання, лексичні навички та лексична усвідомленість.

Інтерактивний тест - система завдань специфічної форми і відповідного змісту використовуючи онлайн технології, яка є інструментом оцінювання знань, умінь і навичок студентів, допомагає здійснювати індивідуальний контроль результатів навчання кожного з них, мобільно керувати навчально-виховним процесом.

Ми виділили особливості, зміст та цілі формування англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань. У нашій роботі сформулювало етапи формування англомовної ЛК з використанням інтерактивних тестових завдань.

Відповідно до етапів формування ЛК, ми розробили підсистему вправ для майбутніх вчителів АМ та модель формування англомовної ЛК у читанні з використанням інтерактивних тестових завдань.

Результатами пробного навчання була доведена ефективність розробленої нами методики. Було сформульовано методичні рекомендації для вчителів АМ на основі теоретичних досліджень та отриманих практичних результатів.

SUMMARY

Key words: future teachers of the English language, English lexical competence, lexical knowledge, lexical skills, lexical awareness, interactive test tasks, exercise subsystem, model, methodology, pilot teaching.

This qualification paper focuses on the problem of the lexical competence formation in reading using interactive test tasks among future teachers of the English language. The analysis of scientific literature demonstrates that one of the effective ways of forming lexical competence is the usage of interactive test tasks during the lessons of the English language.

English lexical competence is defined as the ability to recognize lexical units, understand their meaning on the level of word, utterance, sentence and text. The components are lexical knowledge, lexical skills and lexical awareness.

An interactive test is a system of tasks of a specific form and appropriate content using online technology, which is a tool for assessing students' knowledge, abilities and skills, helps to carry out individual control of the learning results of each of them, and mobile management of the educational process.

We singled out the peculiarities, content and goals of the lexical competence developing with the usage of interactive test tasks. In our work, we formulated the stages of lexical competence formation with the use of interactive test tasks.

According to the stages of formation, we developed a subsystem of exercises for the future English teachers and a model of the formation of the English lexical competence in reading using interactive test tasks.

The results of the pilot teaching proved the effectiveness of the methodology which was developed. Methodological recommendations for English teachers were formulated on the basis of theoretical research and outcomes of the pilot teaching.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азимов Э. Г., Щукин А. Н. Новый словарь методических терминов и понятий (Теория и практика обучения языкам). Москва: Издательство Икар, 2009. 448 с.
2. Александров К. В. Мультимедийный комплекс как средство обучения лексической стороне иноязычной речи студентов лингвистического вуза (на материале нем. яз.): дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук: 13.00.02. Нижний Новгород. Нижегородский гос. лингвист. ун-т. Нижний Новгород, 2009. 227 с.
3. Аликина О. В. Обучение лексике французского языка как второго иностранного в процессе обучения чтению (8-9 классы): автореф. дис. на соискание уч. степени канд. пед. наук: 13.00.02 . Москва. Институт содержания и методов обучения Рос. акад. образования. Москва, 2009. 23 с
4. Беляев Б. В. Очерки по психологии обучения иностранным языкам. 2-е издание. Москва: Просвещение, 1965. 228с
5. Беспалько В. П. Опыт разработки и использования критериев качества усвоения знаний. Советская педагогика. 1968. № 4. С. 52-69.
6. Бірецька Л. С. Психолінгвістичні та дидактико-методичні передумови формування англомовної лексичної компетентності майбутніх лікарів у процесі професійно орієнтованого читання. Вісник КНЛУ. Серія педагогіка та психологія. 2012. №21. С. 30-38
7. Борщовецька В. Д. Дидактико-когнітивні та методичні передумови навчання іншомовної лексики майбутніх перекладачів. Молодий вчений. 2007. №12.1. С. 60-63.
8. Бронская В. С. Теоретические основы формирования лексической компетенции у школьников. Известия Пензенского государственного педагогического университета имени В. Г. Белинского. 2012. № 28. С.705-706.

9. Вепрева Т. Б. Обучение профессионально-ориентированной иноязычной лексике студентов неязыковых специальностей на основе интегрированного курса: дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук: 13.00.02. СанктПетербург. С-Петербург. гос. ун-т. Санкт-Петербург, 2012. 182 с.
10. Гез Н. И. Формирование коммуникативной компетенции как объект зарубежных методических исследований. Иностранные языки в школе. 1985. № 2. С. 17–24.
11. Дмитрусенко И. Н. Обучение иноязычной рецептивной лексике студентов психологических факультетов в процессе самостоятельного чтения: дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук: 13.00.02. Челябинск. Южно-Уральский гос. ун-т. Челябинск, 2017. 229 с.
12. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. видання С. Ю. Ніколаєва. Перекл. з англ. Київ: Ленвіт, 2003. 273 с.
13. Клычникова З. И. Психологические особенности обучения чтению на иностранном языке : Пособие для учителя. 2-е издание, исправленное. Москва: Просвещение, 1983. 207 с.
14. Компетенции в образовании: опыт проектирования: сб. науч. трудов/ под ред. А. В. Хуторского. Москва: Научно-внедренческое предприятие «ИНЭК», 2007. 327 с.
15. Крутских А. В. Критерии оценки учебного текстового материала На пересечении языков и культур. Актуальные вопросы гуманитарного знания: межвузовский сб. науч. ст. Выпуск 4. Киров: Издательство ВятГГУ, 2013. С.193-202.
16. Ляудис В. Я. Память в процессе развития. Москва: Издательство Московского университета, 1976. 255 с.
17. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско

Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.

18. Методика обучения иностранным языкам в начальной и основной общеобразовательной школе: Учебное пособие для студентов педагогических колледжей / ред. В. М. Филатова. Ростов-на-Дону: Анион, 2003. 416 с.

19. Немов Р. С. Психология: учебник для студентов высших педагогических учебных заведений: в 3-х книгах. 4-е издание. Москва: Гум. изд. центр ВЛАДОС, 2003. Кн. 1: Общие основы психологии. 688 с.

20. Павлова Л. П. Формирование иноязычной лексической компетенции у студентов экономического вуза. Инновационные образовательные технологии. 2011. №2. С.44-50.

21. Палецька-Юкало А. В. Методика формування німецькомовної лексичної компетентності майбутніх учителів на основі автентичних художніх творів: дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.02. Тернопіль. Тернопільський нац. пед. ун-т. ім. Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2018. 248 с.

22. Робоча програма навчальної дисципліни «Практика усного і писемного мовлення англійської мови» для студентів II курсу, спеціальність 014 Середня освіта, спеціалізація 014.021 Англійська мова і література, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, освітньо-професійна програма Іноземні мови та літератури, методика навчання іноземних мов і зарубіжної літератури (англійська і друга західноєвропейська мова) денна форма здобуття вищої освіти / Укладач: Крикніцька І. О. – К.: КНЛУ, 2022. – 24 с.

23. Семенчук Ю. О. Психолого-педагогічні передумови формування лексичної компетенції у студентів економічних спеціальностей. Психологія і суспільство. 2006. №4. С. 121-126.

24. Серова Т. С., Чайникова Г. Р. Система упражнений для лексической компетенции. Профессиональное образование в России. 2013. № 6. С. 91-97.

25. Склярєнко Н. К. Сучасні вимоги до вправ для формування іншомовних мовленнєвих навичок та вмінь. Іноземні мови. 1999. №3. С.3-7
26. Соловова Е. Н. Методика обучения иностранным языкам: базовый курс лекций: Пособие для студентов педагогических вузов и учителей. 2-е изд. Москва: Просвещение, 2003. 272 с
27. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: Колективна монографія / С. Ю. Ніколаєва, Г. Е. Борецька, Н. В. Майєр, О. М. Устименко, В. В. Черниш та інші; [за ред. С.Ю.Ніколаєвої; техн. ред. І. Ф. Соболевої]. – К. : Ленвіт, 2015. – 444 с.
28. Сучасний студент у контексті особистісно-діяльнісного підходу: за результатами науково-методичних досліджень : монографія/за заг. ред. О. Б. Бігич. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2014. 148 с.
29. Сяська Н. В. Формування англомовної лексичної компетентності майбутніх учителів засобами автентичних поетичних текстів: дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.02. Рівне. Рівненський держ. гум. ун-т. Рівне, 2014. 280 с.
30. Тарасюк Н. М. Формування у майбутніх інженерів-будівельників англомовної лексико-граматичної компетентності у читанні : дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.02. Київ. Київський нац. ун-т. ім. Тараса Шевченка. Київ, 2018. 310 с.
31. Фетисова А. А. Структура иноязычной лексической компетенции студентов, будущих учителей иностранного языка. Актуальные проблемы филологии и методики преподавания иностранных языков. 2011. № 5. С. 225-234
32. Фоміних Н.Ю. Сутність поняття «інформаційно-комунікаційні технології» та їх значення на сучасному етапі модернізації освіти: [Електроний ресурс] – Режим доступу: http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9084/1/ped905_77.pdf

33. Цику Л. Х. Психолінгвістическіе прэдыпозычкі абуучэння англійскаму мову ў ўмовах адыгейска-русскага двуязыччя. *Ізвестыя русскага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта ім. А. І. Герцаена*. 2009. №91. 219-222 с.
34. Чэрныш В. В. Абуучэнне англаязычнаму чтэнню і аўдыраванню з іспальзованнем аўдыокніг хужошественных прызведеній (срэдняя агуцэабуавацельная шкoла с углубленнм ізуученнем іностранных языков) : дїс. на соїсканне уч. степенї канд. пед. наук: 13.00.02. Кїев. Кїевскїй гос. лїнгвістїческїй ун-т. Кїев, 2001. 308 с.
35. Чїчерїна Ю. В. Крїтерїї содержательной аутентїчности прагматїческих текстов в средней шкoле. Когнїтївная деятельность при абуученїи и овладенїи іностранным языком (в разных типах учебных заведенїей): межвузовскїй сб. науч. ст. Н. Новгород: НГЛУ ім. Н. А. Добролюбова, 2003. С.197.
36. Шамов А. Н. Когнїтївный подход к абуученню лексїке: моделїрование и реалїзация (базовый курс немецкого языка): дїс. на соїсканне ученой степенї док. пед. наук: 13.00.02. Тамбов. Нижегородскїй гос. лїнгв. ун-т ім. Н. А. Добролюбова, 2005. 49 с.
37. Шамов А. Н. Лексїческїе навыкї устной речї и чтенїя. Иностраннне языкї в шкoле . 2007. №4. С. 19-25.
38. Шатїлов С. Ф. Методїка абуучення немецкому мову в средней шкoле. Москва: Просвещенїе, 1986. 223 с.
39. Шевченко С. І. Формування комунїкатївної компетенції у читаннї англїйською мовою із застосуванням комп'ютерних технологїй у вищих навчальних закладах : автореф. дїс. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.02 "Теорїя і методїка навчання іноземних мов : германські мови" / С. І. Шевченко. – К., 2004. – 22 с.

40. Bacon S. M. and Finnemann M. D. A study of the attitudes, motives, and strategies of university foreign language students and their disposition to authentic oral and written input. *The Modern Language Journal*. 1900. №74. P. 459-473.
41. Berardo S. A. The use of authentic materials in the teaching of reading. *The Reading Matrix*. 2006. Vol 6. No 2. P.60-69.
42. Brown J. D. *Principles of Language Learning and Teaching*. – Prentice Hall, 1987. – 285 p.
43. Canale M., Swine M. Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing. *Applied Linguistics*. 1980. №1. P.47-54.
44. Chomsky N. *Aspects of the Theory of Syntax*. Cambridge: The M.I.T. Press, 1965. 261 p.
45. Edelhoff C. Authentizität im Fremdsprachenunterricht. *Authentische Texte im Deutschunterricht. Einführung und Unterrichtsmodelle*. München, 1985. S.7-30.
46. Ehlers S. *Lesen als Verstehen: zum Verstehen fremdsprachlicher literarischer Texte und zu ihrer Didaktik*. Berlin: Landenscheidt, 1992. 112 S.
47. Freedman D. and Holden S. Authentic listening materials. In S. Holden(Ed) *Techniques of teaching*. London: Modern English publications, 1986. P. 67-69.
48. Harmer J. *How to teach English: An introduction to the Practice of the English language teaching*. Harlow: Peason Education Limited, 2001. 198 p.
49. Huang S. *Authentic Texts as Reading Materials in Chinese as a Foreign Language Classroom: Learners' Perceptions and Pedagogical Implications*. Kennesaw State University. 40 p. URL: <http://www.ncolctl.org/files/Jncolctl-vol23/Authentic%20Texts%20as%20Reading%20Materials%20in%20a%20Chinese.pdf> (дата звернення: 30.10.2022).
50. Larsen-Freeman D. *Techniques and Principles in Language Teaching*. – Oxford : Oxford Univ. Press, 1986. – 142 p.

51. Lewis M. *The Lexical Approach: the State of ELT and a Way Forward*. Heinle, 2002. 202 p.
52. Little D. G. and Singleton D. M. *Authentic Materials and The Role of Fixed Support in Language Teaching : Towards a manual for Language Learners*. Dublin: Trinity Centre for Language and Communication Studies, 1988. 26 p.
53. Nuttall C. *Teaching Reading Skills in a foreign language: New Edition*. Oxford: Heinemann, 1996. 282 p.
54. Savignon S. J. *Communicative Competence : Theory and Classroom Practice : Texts and Contexts in Second Language Learning*. – Massachusetts, 1983. – 322 p.
55. Swaffar J. K. *Reading Authentic texts in a Foreign language: A Cognitive Model* *The Modern Language Journal*. 1985. № 69. P. 15-34.
56. Taylor D. S. *The meaning and use of the term competence in linguistic and applied linguistics*. *Applied Linguistics*. 1988. Vol. 9. P. 148–169.
57. Trim J., North B., Sheils J. *Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen: lernen, lehren, beurteilen*. Berlin: Langenscheidt, 2001. 244 S.
58. Underhill N. *Testing Spoken Language: a Handbook of Oral Testing Techniques*. – Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1989. – 117 p.
59. Williams, E. *Communicative reading*. In K. Johnson & D. Porter. (eds.), *Perspectives in communicative language teaching*. London: Academic Press, 1983. P. 171–188.
60. Williams M., Burden R. L. *Psychology for Language Teachers*. Cambridge: Cambridge University Press, 1997. 252 p.